

หนังสือเรียน

ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เล่ม ๑

มาลี

ป.๓

๑๑.

๑๑.

กิตติคุณ ป.๓ เลขที่ ๑

โรงเรียนภาษาไทย เล่ม ๑

กระทรวงศึกษาธิการ

กรมสามัญศึกษา

กรุงเทพฯ ๒๕๒๑

หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เล่ม ๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบสอง ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๔

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๐.๐๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

องค์การค้าของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

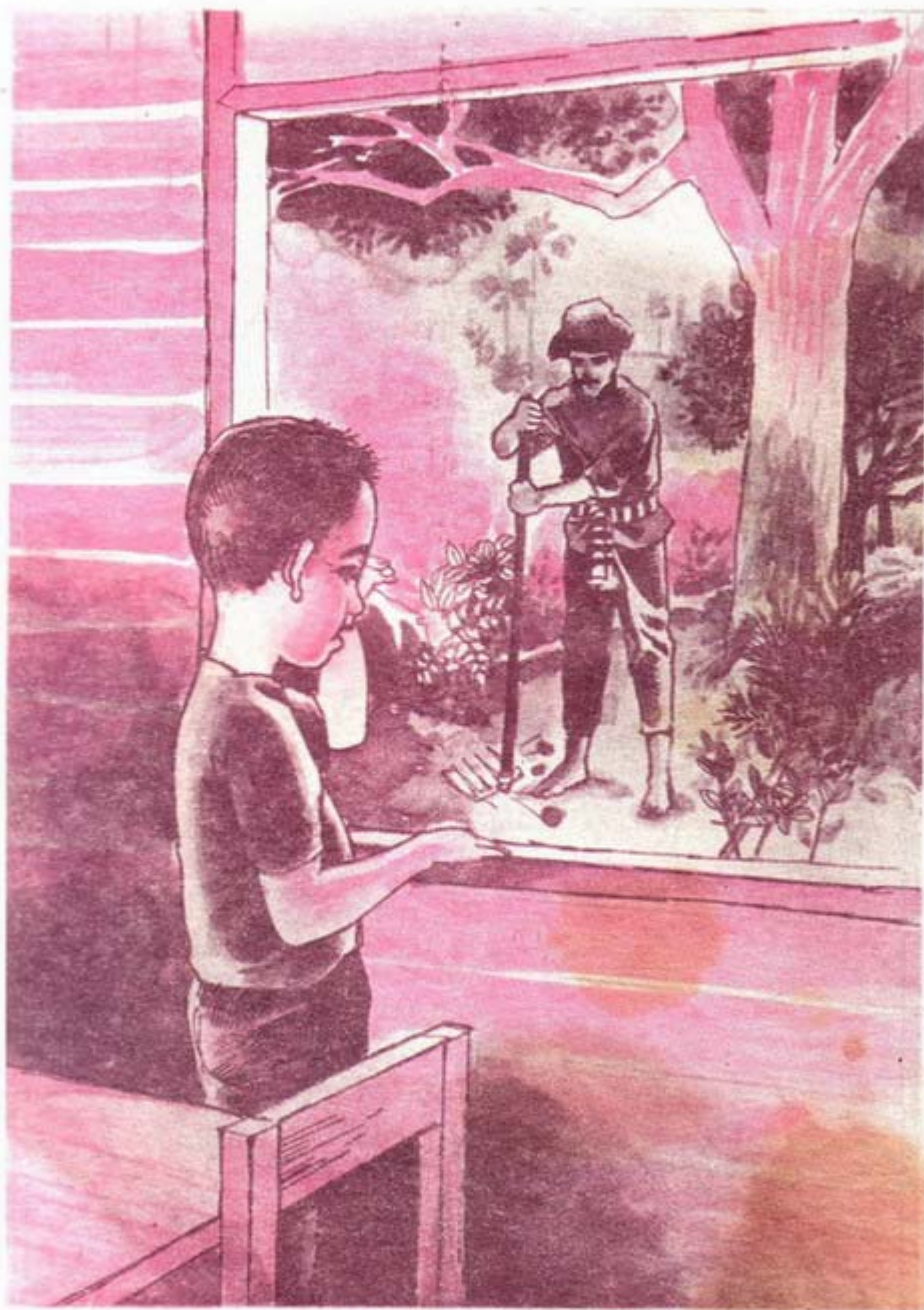
พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ปิตักขบยาย	๑
บทที่ ๒ เจ้าจ้อจอมชน	๘
บทที่ ๓ นกเขาเอย	๑๖
บทที่ ๔ ขาเสพย์คิดเป็นอันตราบ	๒๔
บทที่ ๕ โสนน้อยเรือนงาม	๓๓
บทที่ ๖ ครอบครวของเพชร	๔๓
บทที่ ๗ เพชรอยากเรียนหนังสือ	๕๐
บทที่ ๘ สุดสาครกับม้านิลมังกร	๕๘
บทที่ ๙ คนมีประโยชน์	๖๓
บทที่ ๑๐ ถูกเสื่อตำรองวีระ	๗๓
คำประพันธ์ในหนังสือเรียน	๘๓
ประมวลคำใหม่ บทที่ ๑ - ๑๐	๘๔

บทที่ ๑

ปิตักบยาย

ไก่อชันปลูกปิตีเป็นประจำทุกเช้า ตามปรกติฤดูทำนา
เช่นนี้ พ่อ แม่และพี่ไปนาตอนเช้ามีดก่อนเขาตื่น วันนี้แม่
มัวหาผ้าคลุมหน้ากันแดดจึงทำให้ไปช้ากว่าทุกวัน ปิตีจึง
ตื่นขึ้นมาทัน พ่อเตรียมเครื่องมือทำนารออยู่ข้างล่าง พี่
เตรียมข้าวปลาอาหารและกรอกน้ำใส่กระติก เสร็จแล้วก็
พากันลงไปในังคอยอยู่ที่แคร่ไต้ต้นมะปราง ปิตีไพล่หน้าต่าง
เห็นพ่อกำลังเอาคราดกระแทกกับพื้นดินแรง ๆ เพื่อให้
ดินหลุดออกจันก้อนกรวดที่พื้นกระเด็นขึ้นมา เขาอยากจะ
ขอไปนาด้วยแต่เกรงว่าพ่อจะดุ เพราะพ่อเคยบอกว่าเขาดกกล้า
ไม่เป็น จึงต้องอยู่บ้านช่วยยายทำงาน เขาเข้าไปช่วยแม่
หาผ้าคลุมหน้าแต่ไม่พบ แม่รำคาญเลยเปลี่ยนใจไข้งอบแทน

ครั้นพ่อ แม่และพี่ไปแล้ว ปิตีจึงล้างหน้า แปรงฟัน
อาบน้ำ สระผม เขาเห็นยายกำลังล้างหน้าประแป้งให้น้อง
จึงลงไปเดินเล่นรอบบริเวณบ้าน ขณะนั้นยังเช้าอยู่ พระ
อาทิตย์เพิ่งขึ้นจากขอบฟ้าครึ่งดวง ทอแสงสีทองออกมา

เรือเรือ ผุ่งนกพากันบินออกหากินเป็นหมู่ อากาศสดชื่น
ลมเย็นพัดผ่านไม้ขากระยะ ๆ เขามองดูฝูงเกือกกลั้วเกสร
ดอกบัวในสระข้างบ้านอย่างสำราญใจ แล้วเดินเรื่อยมาจน
กระทั่งถึงต้นมะยมหลังบ้าน เขาคิดถึงเจ้าแก่ขึ้นมาทันที
เพราะมันเป็นสัตว์เลี้ยงที่ไม่เคยขัดใจเขาเลย ตั้งแต่เจ้าแก่
ตายเขารู้สึกเหงามากจนพ่อสงสาร และสัญญาว่าจะหาลูก
ม้ามมาให้เลี้ยงแทนเจ้าแก่ แต่พ่อก็ยังหาไม่ได้

พอดีปิติได้ยินเสียงยายร้องเรียกจึงรีบวิ่งกลับ ครั้นขึ้น
ไปบนบ้านเห็นยายกำลังก่อไฟ คว้นไฟกระจายไปทั่วบ้าน
“หิวข้าวหรือยัง” ยายถาม “ถ้ายังไม่หิว ช่วยหัน

หยวกกล้วยให้ยายหน่อยเถอะ ยายจะต้มให้หมู”

“ได้ครับยาย” ปิติตอบแล้วก็คว้ามีดหั่นหยวกกล้วยใส่
กระจาดอย่างกระฉับกระเฉงจนเหงื่อเปียกโชกไปทั้งตัว
ยายเตือนว่า “ระวังจะเฉือนนิ้วตัวเองเข้านะปิติ” พอยาย
พูดจบ ปิตีก็ร้องลั่นสะบัดมือไปมา ทำหน้าแบ่ ยายตกใจ
ปราดเข้ามาคว้ามือปิติขึ้นดูก็ไม่เห็นมีบาดแผล ปิติหัวเราะ
ชอบใจ ยายโกรธจึงว่า “ปิติเจ้าทำตัวเป็นคนหลอกลวง
เช่นนี้ ระวังจะเป็นเด็กเลี้ยงแกะ”

ปิติเข้าไปกอดประจบยาย “ขอโทษเถอะครับยาย
ผมนี้กว่ายายจะชอบเสียอีก ผมจะเป็นเด็กเลี้ยงแกะได้

๔

อย่างไรครับ”

“เด็กเลี้ยงแกะที่ยายเคยอ่านในหนังสือนะซี เขาเป็นเด็กไม่ดีชอบพูดจาเหลวไหลหลอกให้คนเข้าใจผิด เขาพาฝูงแกะไปเลี้ยงที่ชายทุ่ง นึกสนุกขึ้นมาก็ร้องตะโกนเอะอะว่า หมาป่ามากินแกะหมดแล้ว พวกชาวนาที่อยู่ใกล้ได้ยินก็คว้ามัด คว่ำไม้ วิ่งมาจะช่วยแต่ไม่เห็นหมาป่า ซ้ำเจ้าเด็กเลี้ยงแกะก็หัวเราะขันที่เห็นผู้ใหญ่วิ่งหน้าตื่นคิดว่าหมาป่ามา ครั้นวันหลัง หมาป่ามาจริง ร้องตะโกนอย่างไรก็ไม่มีใครมาช่วย เพราะเขาคิดว่าคงจะถูกหลอกเหมือนคราวก่อนนี่แหละ เจ้าอย่าหัดเป็นคนพูดปด จะไม่มีใครเชื่อถือเหมือนเด็กเลี้ยงแกะ จำไว้นะ ปิติ”

ปิติกราบขอโทษยายแล้วว่า “ครับยาย ผมจะจำไว้จะไม่พูดจาเหลวไหลหลอกใครอีกต่อไป”

“ดีแล้ว” ยายพูด “ไปกินข้าวกันเถอะ จะได้รับประทานอาหาร”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำที่ขึ้นต้นด้วย ก จ ด ต บ ป อ (เรียกว่าอักษรกลาง) ผันด้วย
๑ ๒ ๓ ๔

ตัวอย่าง อาง อ่าง อ้าง อ้าง อ้าง
 ก่อ จ่าย เต็น ตั้ง เป้
 แป้ง อึ่ง กลัว กล้า แปรง

๒. ฝึกอ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่ กง (ง สะกด)

ข้าง ชอง เที่ยง ถาง
 แทง บึง ผุง มุง
 โยง เรือง ลวง ลิง

๓. ฝึกอ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่ กน (น ญ ณ ร สะกดเหมือน น สะกด)

เกสร เฌือน แทน
 เทียน บริเวณ บุญคุณ
 ราคามู สัญญา สัญญาณ
 สำราญ สงสาร สมควร

๔. ฝึกอ่านคำที่มี ร ล ตามหลัง ก ค ป ผ (เรียกว่าคำควบกล้ำ
 ซึ่งต้องอ่านออกเสียงกล้ำกันทั้งตัวหน้าและตัว ร ล)

กรวด กรอก โกรธ กราบ
 ครั้น ครึ่ง แคร่ คราด
 ปราบ ปราด ปราง พรบ
 กล้า กล้า กลัว เกลือก

๖

คล่อง	คลุม	ปลุก	เปลี่ยน
ไพล่	แผล	เปลอ	ผลัด

๕. ฝึกอ่านคำที่มี ห นำ (ห นำคำที่ขึ้นต้นด้วย ง น ม ย ร ล ว เสียง จะเปลี่ยนไปเท่ากับ ตัว ห แต่ไม่ออกเสียง ห และผันเหมือน ตัว ห)

เหงา	เหงื่อ	หน้า	เหนียว
หมา	หมื่น	หยวก	หยุด
หรือ	หรรษา	หลอก	เหลว
ไหล	ไหว	แหวน	หว่าน

๖. ฝึกอ่านคำที่ประวิสรรชนีย์ (คำที่ประสมด้วย สระ -ะ)

คำที่ขึ้นต้นด้วย กระ และ ประ

กระจาด	กระจ่าย	กระเด็น	กระฉับกระเฉง
กระดิก	กระแทก	กระป๋อง	กระเทียม
ประแป้ง	ประจบ	ประจํา	ประตุ
ประชุม	ประโยชน์	ประเดี้ยว	ประเทศ

คำที่ขึ้นต้นด้วย ตะ มะ ะ ระ สะ

ตะโกน	ตะเกียง	ตะกร้า	ตะวัน
มะยม	มะปราง	มะพร้าว	มะม่วง
ระยะ	ระเบียง	ระฆัง	ระวัง
สะบัด	สะดวก	สะกด	สะไ้

๓. ฝึกอ่าน

พอดี สีเรือ เชื้อถือ มือคว่ำ
 นำแปลก แลกเปลี่ยน เทียนไข ไกลล์แผล
 แคร่ลั่น หั่นหยวก หมวกเหม็น เป็นแง่

แตกกระจาย ขายกระจาด ขาดกระเด็น
 เป็นประจำ ทำประจบ พบประเดี้ยว
 เคี้ยวมะม่วง พวงมะปราง ทางมะพร้าว
 ราวสะพาน สานตะกร้า อย่าชะโงก
 โบกสะบัด จัดระยะ จนกระทั่ง
 ดังเอะอะ เสียงตะโกน ต้นมะยม

คนพูดปดไม่มีใครเชื้อถือ
 อย่าอาบนํ้าทันทีเมื่อยังมีเหงื่อเปียกโชก
บริเวณที่จะตกกล้าจะต้องไถคราดเสียก่อน

บทที่ ๒

เจ้าจ๋อจอมชน

วีระนั่งผสมปุ๋ยอยู่บนแคร่ไต้ต้นขนุนในสวนหลังบ้าน เจ้าจ๋อจอมชนขึ้นไปนั่งทำท่าสง่างามอย่างสบายใจอยู่บนต้นฝรั่ง มันนั่งสงบเสงี่ยมอยู่ได้ไม่นานก็ขยับกิ่งไม้เล่น พอมันเห็นปิตีเดินมาก็เขย่ากิ่งฝรั่ง ร้องเจี๊ยก ๆ บอกให้วีระรู้

ปิตีกับวีระทักทายกันอย่างสนิทสนม แล้วปิตีแหงนหน้าขึ้นไปทักเจ้าจ๋อ วีระขยับที่ให้ปิตินั่ง เขามองเห็นรอยถลอกที่ขาปิตี

จึงถามว่าเป็นอะไร ปิติถลกขาทางเก่งให้ดูรอยถลอก แล้วบอกว่า “เผอิญระหว่างทางฉันเจอขบวนแห่นาค มีคนหนึ่งรำฉวัดเฉวียนเข้ามาใกล้ ฉันรีบหลบเลยสิ้นไถลลงข้างถนน หนามจึงเกี่ยวเอา พอไม่มีเจ้าแก่ฉันต้องโดนหนามและเดินเหนื่อย จนเหงื่อหยดอย่างนี้แหละ”

ปิติมองดูถึงปุยแล้วพูดว่า “เธอกำลังผสมปุย ฉันมาทำให้เธอเสียงานหรือเปล่าวีระ”

“เปล่า” วีระรีบปฏิเสธแล้วถามว่า “เธอมาหาฉัน ขออนุญาตยายหรือเปล่าละ”

“ขอซี ยายยิ่งว่าฉันพูดจาเหลวไหลอยู่ด้วย เมื่อวานฉันทำตลกหลอกยายว่ามีดบาดมือ นึกว่ายายจะสนุกแต่ยายสรุปว่า ฉันทำตัวเป็นเด็กเลี้ยงแกะ”

วีระหัวเราะ เขาหันไปเห็นเจ้าจ้อกำลังลงจากต้นฝรั่ง จึงพยักหน้าเรียกให้มันขึ้นมานบนแคร่ แล้วส่งไม้สำหรับคนปุยให้มัน เจ้าจ้อสมัครใจจะเล่นชนอยู่แล้วจึงคว้าไม้จากวีระใส่ลงในถังปุย กระแทกขึ้นลงถี่ยับ เด็กทั้งสองพากันหัวเราะ

“เห็นเจ้าจ้อแล้วฉันยังคิดถึงเจ้าแก่ วีระช่วยหาสัตว์เลี้ยงให้ฉันสักตัวเถอะนะ” ปิติบอก

“ฉันก็พยายามอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เจ้าแก่ตายยังไม่รู้จะ
หาสัตว์อะไรให้เธอเลี้ยง” วีระพูด

พอดีลูของวีระเดินเข้ามาในสวน ถือองุ่นมาพวงใหญ่
ปิติพนมมือไหว้ “สวัสดีครับ คุณลุงไปไหนมาครับ”

“ไปที่สหกรณ์การเกษตรมาจะหลาน เขามีงานฉลอง
ป้าย ลุงยังพบพ่อของหลานเลย” ลุงตอบแล้วส่งองุ่นให้
วีระกับปิติ เด็กทั้งสองยกมือไหว้ขอบคุณแล้วรับมา

“ครับ เมื่อเช้าพ่อบอกแม่ว่าจะไปสหกรณ์ ให้แม่
ไปนาก่อน ปานนี้พ่อก็คงกลับบ้านแล้ว”

“คงจะกลับแล้ว เมื่อตอนที่ลุงมา เห็นทยอยกลับกันหลายคน”

ลุงเหลือบไปเห็นเจ้าจ๋อที่หัวเราะ “นั่น วีระเขาได้พนักงานผสมปุ๋ยแล้วหรือ” ทุกคนพากันหัวเราะ เจ้าจ๋อหันมาพยักหน้าชอบใจ คิดว่าลุงสนับสนุน มันยิ่งดีก็กะนองเร่งคนเร็ว ขึ้นจนตัวเซไปมา วีระต้องพยุงไว้กลัวมันจะล้ม ไม่ช้าเจ้าจ๋อก็เหนื่อย จึงโยนไม้ทิ้งลงนอนเหยียดยาว

วีระโยนลูกองุ่นให้มันเป็นรางวัล เจ้าจ๋อนอนอยู่รับไม่ถนัด ลูกองุ่นจึงตกลงในถังปุ๋ย เจ้าจ๋อเองก็จะหล่นตามลงไปด้วย โชคดีที่มันเป็นสัตว์ร้องไวคว่ำแควไว้ได้ทัน วีระ

ตกใจจนหน้าซีด ปิติหน้าสลดกลัวเจ้าจ๋อจะตกลงไป พอ
เห็นเจ้าจ๋อขึ้นมานอนเอกเขนกอยู่อย่างเดิมก็โล่งอก เด็ก
ทั้งสองพากันหัวเราะชอบใจ

“นี่ถ้ามันตกลงไป คงแย่นะ ในปัยอาจมีพยาธิก็ได้”
วีระว่า

“ไม่มีแน่ เพราะไม่ใช่ปัยคอก แต่เจ้าจ๋อลิงแสม
ลูกสมุนของวีระ มันไวยังกับปรอทไม่ต้องกลัวว่ามันจะตก”
ลุงพูดแล้วหันมาถามปิติว่า “ปิตีมาเที่ยว หรือมีธุระอะไร”

“ผมมาเที่ยวครับ และอยากให้วีระช่วยหาสัตว์เลี้ยง
ให้ผมแทนเจ้าแก้วด้วย” ปิติตอบ

“เออจริงสินะ ปิตีคงเหงา วีระช่วยปิติหน่อยนะ
หลาน” ลุงพูด วีระรับคำเป็นมั่นเหมาะทำให้ปิตีดีใจจน
หน้าบาน

แบบฝึก

๑. การอ่านอักษรนำ คำหลังออกเสียงเหมือนตัวนำประสมสระนั้น
ผันเหมือนตัวนำ และออกเสียงตัวนำเป็น -ะ กิ่งเสียง

ตัวอย่าง คำว่า ขยับ ถ้าไม่มีตัว ข จะอ่านว่า ยับ แต่
เมื่อมีตัว ข อยู่ข้างหน้า ยับ จะเปลี่ยนเสียง
เหมือนมี ห นำ เป็น หยับ

ดังนั้น ขยับ อ่านว่า ขะ-หยับ (ออกเสียง
จะ กิ่งเสียง)

ฝึกอ่าน

ขยับ	ขนม	ฉลอง	ฉลาด
ถลอก	ถวาย	ฝรั่ง	สรุป
ขณะ	เสมอ	ข่ม	จุม
ตลก	ตลาด	ตลอด	ปรอท
อ้อย	สนิทสนม	สนับสนุน	ฉวัดเฉวียน

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดในแม่ กด (ค ต ตร ท ธ ธิ สะกด ออกเสียง
เหมือน ค สะกด)

ขีด	สลด	เหยียด
อนุญาต	ผลิต	ชีวิต
เกษตร	บาตร	มิตร
บาท	ปรอท	สนิท
โกรธ	ปฏิเสธ	พยาธิ

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กน (น ญ ร สะกด ออกเสียงเหมือน น
สะกด)

นั้น	ปาน	ขบวน
คุณ	ขวัญ	เผอิญ
การ	ทหาร	สหกรณ์

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กก (ก ค क्र สะกด ออกเสียงเหมือน
ก สะกด)

คึก	คอก	พัยก
นาค	โรค	สมัคร

๕. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กบ (บ ป พ สะกด ออกเสียงเหมือน
บ สะกด)

ยิบ	หลบ	ขยับ	เหลือบ
บาป	รูป	สรุป	ภาพ

๖. ฝึกอ่านคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ (ออกเสียงเหมือนตัวนำเป็น -ะ กึ่งเสียง)

ทยอย	ผสม	เผอิญ	พัยก
พนม	พนัก	พยุ่ง	ขบวน

๗. ฝึกผันคำที่มีอักษรนำ (ให้ผันเหมือนตัวนำ)

ตัวอย่าง

ฝรั้ง	ฝรั้ง	ฝรั้ง	
องุ่น(อะ-งุ่น)	องุ่น	องุ่น	องุ่น องุ่น
ขย่ม	เขย่า	ไถล	ฝรั้ง
สง่า	เสงี่ยม	องุ่น	อร่อย

๘. ฝึกอ่าน

ขยับปีก	หลีกหลบ	พบฝรั่ง
นั่งเขย่า	เข้าถลอก	บอกสมุน
อุ้นขนม	ผสมยา	หน้าสลด
หมดสง่า	อย่าไถล	ไม่ตลก

ขย่มต้นไม้	ไถลสิ้น
ยื่นสงบเสงี่ยม	เตรียมรางวัล

เขาเหยียดเท้ามาถูฉัน

เขาเหลือบมองดูฉัน

เขาขับรถวัดเจวียนด้วยความศีกะนอง

นายอำเภอสนับสนุนให้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตร

บทที่ ๓

นกเขาเอย

ขณะที่ปิตีกำลังจะลาและจะกลับบ้าน เขาได้ยินเสียงกล่อมเด็ก แ่วมาจากบ้านหลังใหญ่ที่อยู่ติดกับสวนเสียงของคนกล่อมไฟเราะ บทกล่อมก็ชวนฟัง ปิติจึงนั่งฟังเพลิน ลุงสังเกตเห็นก็ยิ้มแล้วนั่งฟังด้วย บทกล่อมว่าดังนี้

เจ้านกเขาเดือนเอย
แม่จะไปขายของ
นกเขาเอย
บันเกิดแม่จะฟังเสียงเล่น
นกเขาเอย
พระสุริยาบ้ายเบียง

ให้เจ้าอยู่เรือนเลี้ยงน้อง
เลี้ยงน้องเด็กพ่อคุณเอย
ขันอยู่แต่เข้าจนเย็น
เนื้อเย็นเจ้าคนเคียว
ขันอยู่แต่เข้าจนเที่ยง
เที่ยงแล้วจนนอนเปลเอย

“บทกล่อมบทนี้ผมไม่เคยได้ยินเลย” ปิติพูด “ยาย
กล่อมบทนกกาเหว่า ผมไม่ค่อยชอบเพราะเกลียดนายพราน
ที่ยิงนกตายทั้งสองตัว ยายบอกว่าเป็นบาปเป็นกรรมมาก
ตายไปก็ไม่ได้ขึ้นสวรรค์ แม้ว่าเราจะรังเกียจกาเพราะ
มันชอบขโมย แต่มันก็มีนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คนใจบาป
อย่างนี้ ต้องได้รับภัยพิบัติสักวันหนึ่ง” ลุงหัวเราะ “ปิติ
นี้มีเมตตากุณาท่อสัตว์ ได้กุศลดีมากนะหลาน การยิง
สัตว์เป็นเรื่องกรรมดาของบรรดานายพรานทั้งหลาย แต่
นั่นแหละถ้านายพรานยิงสัตว์ตายมาก สัตว์ป่าก็หมดป่าแน่
ทุกวันนี้ ถึงแม้จะมีประกาศห้าม และมีบรรยายทางวิทยุ
กระจายเสียง ชี้ให้เห็นโทษของการทำลายธรรมชาติ แต่
ปรากฏว่ายังมีคนโลภไม่รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ พวกเขาจึง
บังอาจตัดต้นไม้ทำลายป่าและยิงสัตว์ บางทีก็ถือโอกาสเข้า

ครอบครองเพราะความเห็นแก่ตัว นี่เป็นปัญหาใหญ่ที่เรา
ต้องช่วยกันแก้ไข ลุงดีใจมากที่ปัจจุบันนี้รัฐบาลกำลังเร่ง
ควบคุมและกำจัดพวกที่มีเจตนาร้ายนิสัยเลวเหล่านี้ให้สิ้นไป
คนเห็นแก่ตัวพวกนี้สิ ควรได้รับภัยพิบัติ”

“จริงครับคุณลุง” ปิติเสริม

ปิติหันไปถามวีระ “เมื่อไหร่ เสียงแม่งล่อมลูกไซ
ไหม”

“ไซ” วีระตอบ “นั่นเสียงภรรยาทำน้กล่อมลูกคน
เล็กของเขา ฉันชอบมาก ตอนสายหรือตอนบ่าย ถ้าเข้ามา
นั่งอยู่ในสวน ก็มักจะไต่ยืนเป็นประจำ ฟังเพลินดี”

“ภรรยาทำนั้นคงไม่ได้ไปขายของเหมือนบทที่กล่อม
 หรอกนะ จึงมีเวลากล่อมลูก ฉันไม่ชอบไปขายของเลย
 ฉันอาย” ปิติพูด ลุงจึงว่า “อย่าทำไม่ละปิติ อาชีพขาย
 ของเป็นอาชีพสุจริต วีระเคยหาบผลไม้ไปขายที่ตลาด
 เสมอ ไม่เห็นเขาอายเลย การทำงานสุจริตไม่ว่างานอะไร ๆ
 ไม่น่าอายหรอก กลับน่าสรรเสริญเสียอีก หลานอย่าเป็น
 กังวลเลย พืชผลที่บ้านหลานมีก็เอาไปขายซี ฝึกไว้แต่เล็ก
 โตขึ้นก็ชำนาญยึดเป็นอาชีพได้” ปิตินึกในใจว่าเขาจะเลิก
 อายและพยายามหัดขายของ จึงตอบรับคำลุงอย่างหนักแน่น
 ว่า “ครับ ผมจะไม่อาย และจะหัดขายของให้ได้”

ปิติเห็นตะวันคล้อยต่ำลงมากแล้ว จึงลาลุงและวีระ
 กลับบ้าน เจ้าจ้อลุกขึ้นโบกมือให้เขา ระหว่างทางเขานึกถึง
 บทกล่อมที่ได้ฟัง ยิ่งรู้สึกชอบมาก ทำให้เขาคิดถึงแม่
 เวลาแม่จะไปนา แม่ขอให้เขาช่วยเลี้ยงน้องเสมอ แต่บท
 กล่อมที่เขาได้ฟัง มีตอนหนึ่งว่า แม่ไปขายของ ถ้าจะให้
 เหมาะกับแม่ของเขา ก็น่าจะเปลี่ยนเสียใหม่ว่า

เจ้านกเขาเดือนเอย
แม่จะไปทำนาที่ริมหนอง

ให้เจ้าอยู่เรือนเลี้ยงน้อง
เลี้ยงน้องเด็กพ่อคุณเอย

เขาจะไปบอกให้ยายใช้บทกล่อมบทนี้กล่อมน้องบ้าง
 ถ้ายายจะให้มีเสียงนกเขาขัน เขาก็ยินดีขันให้ จะทำเสียง

ให้เหมือนเสียงนกเขาที่เขาเคยได้ยินมาว่า จู้ฮุกกรู จู้ฮุกกรู
และจะขันให้แม่ฟังด้วย แล้วปิตักก็ปล่อยตัวโก่งคอขันออกมา
ว่า จู้ฮุกกรู จู้ฮุกกรู เสียงดังลั่น โชคดีที่ไม่มีใครเดินผ่าน
มาได้ยิน

แบบฝึก

๑. การผันอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) ด้วย ' ๒ ๓ ๔

ตัวอย่าง	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ
	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ
	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ
	ก	จ	ด	ต	บ	ป	อ

ดั่ง	แต่ง	ตอน	บ่าย
เปื่อย	ปี	ป็น	อาย

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กด (จ ช ฎ ฏ ฐ ด ต ตี ศ ษ สะกด
ออกเสียงเหมือน ด สะกด)

จัด	ยัด	เถิด
กิจ	บังอาจ	รังเกียจ
พืช	ประโยชน์	ราชการ
ปรากฏ	กฎ	อิฐ
เจตนา	สังเกต	สุจริต
พิบัติ	สมบัติ	ญาติ
ประกาศ	ประเทศ	โทรทัศน์
ตรัส	โอกาส	ศาสน์

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กน (ญ ณ น ล สะกด ออกเสียงเหมือน
น สะกด)

ก้านัน	เถื่อน	พราณ
ชำนาญ	ปัญหา	สรรเสริญ
คุณค่า	โบราณ	ประมาณ
ผล	กุศล	กังวล

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กบ (บ ป ภ สะกด ออกเสียงเหมือน
บ สะกด)

หาบ	ครอบ	หีบ	ขยับ
บาป	รูป	โลก	ลาก

๕. ฝึกอ่านคำที่มี ร ควบ และออกเสียงเฉพาะตัวหน้า ไม่ต้องออกเสียง ร
ตัวอย่าง

จริง อ่านว่า จิง (ออกเสียงเฉพาะ จ)

สระ อ่านว่า สะ (ออกเสียงเฉพาะ ส)

ฝึกอ่าน

จริง เสร้า สระ สร้าง

เสริม เสร็จ สรรเสริญ

๖. ท เมื่อควบกับ ร แล้ว จะเปลี่ยนเสียงเป็น ช

ตัวอย่าง

ทรง อ่านว่า ชง (ทร เปลี่ยนเป็นเสียง ช)

ฝึกอ่าน

ทรง ตรุด ทราบ ทราย

โทรม ไทร พุทรา

๗. คำที่มี รร และมีตัวสะกด เวลาอ่าน จะอ่านเหมือนมีไม้หันอากาศ
(-)

ตัวอย่าง

กรรม อ่านว่า กัม (ตัว รร อ่านเป็น -)

ฝึกอ่าน

กรรม ธรรมชาติ

๘. คำที่มี รร และไม่มีตัวสะกด เวลาอ่าน จะอ่านเหมือนมีไม้หันอากาศ และมี น สะกด (-ัน) .

ตัวอย่าง

บรรทัด อ่านว่า บััน - ทัด (ตัว รร อ่านเป็น -ัน)

ฝึกอ่าน

บรร.ทัด

บรรทุก

บรรจุ

บรรดา

บรรยาย

บรรเทา

ภรรยา

สรรเสริญ

สวรรค์

๙. ฝึกอ่าน

เรื่องน่าอาย

หายกังวล

คนสรรเสริญ

เชิญแก้ไข

ให้สังเกต

มีเหตุผล

คนบาปหนา

มาปรากฏ

หมดโอกาส

ขาดคุณค่า

เจตนาร้าย

บรรยายความ

ตามบุญกรรม

ชำนานูมาก

อยากทราบเรื่อง

คนเลวเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

เราควรมีใจเมตตากรุณาต่อผู้ได้รับภัยพิบัติ

คนไทยควรร่วมใจกันส่งเสริมบรรดาสินค้าไทย

บทที่ ๔

ยาเสพติดเป็นอันตราย

หลายเดือนแล้วที่มานี้ไม่ได้ไปเที่ยวบ้านซูใจ มานี้จึงไปขออนุญาตแม่ แม่ให้ไปแต่กำชับว่าต้องถูเรือนให้เสร็จก่อน พอมานี้ถูเรือนเสร็จ ฝนก็ตกกระหน่ำลงมา กว่าฝนจะหยุดก็เป็นเวลาบ่าย พระอาทิตย์เคลื่อนลงต่ำ แลเห็นเลือนรางอยู่กลางเมฆก้อนหนา มานี้จึงรีบไป เจ้าโตนอนหลับเพลินจึงไม่ได้ตามไปด้วย มานี้เห็นต้นข้าวได้นำฝนชุ่มฉ่ำแลดูเขียวชอุ่มอยู่สองข้างทาง ผุ่งควายนอนเกลือกโคลนอยู่หลายตัว บ้างก็เดินขวิดไขว่อยู่ในนา เพราะไม่มีใครคอยดูแล มันไล่ขวิดกันจนต้นข้าวล้ม ใบชาตร่วงลงเกลื่อนกลาด มานี้เสียดายต้นข้าว คิดจะคว้าไม้ขว้างไล่มันไปแต่ไม่กล้าเพราะกลัวมันจะขวิดเอา จึงรีบวิ่งไปโดยเร็ว

พอถึงหน้าโรงสี มานี้เกือบชนชายคนหนึ่งซึ่งยืนขวางทางอยู่ ชายนั้นรูปร่างผอมแห้ง หน้าเหลืองซีดเขียว มีหนวดเครายาวรุงรัง ริมฝีปากและขอบตาเป็นสีเขียวคล้ำ นุ่งผ้าขาด มานี้เห็นแล้วรู้สึกตกใจกลัว แต่ชายคนนั้นยิ้ม

พลงเอามือขวาควางลงไปในถุงกระดาษ หยิบเปลือก
ส้มโอเชื่อมส่งให้มานี้ มานีกล่าวขอบคุณแต่ไม่รับขนม
รีบวิ่งหนีจนเท้าแพลง ต้องวิ่งกะโผลกกะเผลกไปตาม
ทางเกวียนที่ขรุขระจนถึงบ้านของชูใจ

เมื่อไปถึงบ้านชูใจ พบชูใจกำลังหัดเย็บกระถางใบตอง
ยากำลังสานเสื่อกก อากำลังซ่อมด้ามขวาน ทุกคนเห็น
มานี้หน้าซีด ทำทางตื่นเต้น วิ่งกะโผลกกะเผลกเข้ามา
ก็ตกใจ พวกกันชักใช้ว่ามานี้เป็นอะไร มานี้จึงเล่าเรื่องชาย
รูปร่างผอมแห้งให้ขนม แต่มานี้ไม่รับ ย้ำชมว่ามานี้ทำ
ถูกต้องแล้วที่ไม่รับของจากคนแปลกหน้า อาพุดเสริมว่า “คน
งานที่โรงสีหลายคนติดยาเสพติด ดีแล้วที่มานี้ไม่รับขนม

ของเขามากิน มิฉะนั้นอาจจะติดยาเสพติดไปด้วย”

“ยาเสพติดเป็นอย่างไรคะอา” มานี้ถามเสียงสั่น ใจ
ยังเต้นตึกตักอยู่ไม่หาย ชูใจสงสารเพื่อนจึงเอื้อมมือมาบีบ
มือของมานี้ ชูใจรู้สึกว่ามีอนันต์เย็นเฉียบ

“ยาชนิดนี้มีหลายประเภทและเป็นอันตรายมาก บางที
เขาก็ปนไว้ในขนม ใครกินเข้าไปจะติด กินมากเข้าก็จะผอม
แห้ง สมองเสื่อม ไม่ได้กินจะคลั่งทรมานตาย และอาจถึง
ตายได้”

“ทำไมเขาจึงต้องการให้เด็กอย่างมานี้ติดยาเสพติดคะ”
ชูใจถาม

“มันจะหลอกให้ติด พอติดแล้วมันก็บังคับให้ทำอะไรให้ มานี้ก็ต้องทำ มิฉะนั้นมันจะไม่ให้ยา มานี้ก็อาจตายได้” อาตอบแล้วหันไปเกลียดำขวานให้เกลี้ยง

ย่าสอนว่า ถ้าคนแปลกหน้าให้ของ จงอย่ารับหรือเขยว่นไปไหนก็อย่าไปเป็นอันขาด แม้แต่คนที่เรารู้จัก ก็ต้องระวังด้วยเหมือนกัน ถ้าไม่แน่ใจก็อย่าเชื่อ

ย่าจึงชวนมานี้หัดเย็บกระทงกับชู่ใจ มานี้หิบบกระทงที่ย่าเย็บเป็นตัวอย่างขึ้นพิจารณา ดู ก็เห็นว่าฝีมือของย่าดีมาก ส่วนกระทงที่ชู่ใจเย็บนั้น บิดเบี้ยว ซ้ำไปตองก็แตก ชู่ใจจึงขำเสียจนยี้แล้วทำหน้าแบ่ กระซิบบอกมานี้ว่า “ฉันทำไม่เป็น ย่าก็บังคับให้ทำ แล้วยังกำชับให้ทำสวยเหมือนของย่าด้วยซี” ย่าได้ยินจึงพูดว่า “ถ้าชู่ใจฝึกไฝงาน คิดจะทำให้สวยก็ทำได้ ดูว่าตรงไหนไม่สวยก็แก้ไข แต่นี่พอเห็นไม่สวยก็เหวี่ยงทิ้ง แล้วเมื่อไรจะทำได้สวยสักที” ย่าหันมาพูดกับมานี้ว่า “มานี้ลองทำดูไหมจะ กระทงหกมูมอย่างนี้ทำไม่ยากเลย ทำบ่อยเข้าก็ชำนาญ ทำได้สวย อย่าเอาอย่างชู่ใจ เขาดีแต่ถือไปตองแวงไปแวงมา” มานี้เห็นชู่ใจหน้าสลดจึงไถ่เกลี้ยว่า “มานี้จะหัดเย็บกระทงกับชู่ใจคะย่า ชู่ใจเย็บกระทงจวนจะใช้ได้อยู่แล้วคะ”

ย่ายิ้มแล้วว่า “ดีแล้ว ทำให้สวย จะได้เหมือน
โสนน้อยเรือนงาม”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันอักษรคำ (ก ข ฃ พ ย ร ล) ด้วย ' ๖

ตัวอย่าง

กา	ค่า	ค้า
ชุม	ชุ่ม	ชุ่ม
เลื่อน	เลือน	เลี่ยน

ฝึกผัน

ควาน	เครา	คลัง	คล้า
ครั้น	คริ่ง	แคว	คว้า
เชื่อม	ชี	เซ	พวง
อยู่	ร่วง	ริม	เร้ง
เรือน	โล่ง	ลั่น	แว่ว

๒. ฝึกผันคำที่สะกดด้วยแม่ กม (ม สะกด)

ชุ่ม	เชื่อม	ผสม	ยอม
เอื่อม	ขยม	ผสม	พนม
สนม	ขนม	เสียม	กล่อม
กรรม	ธรรม	เสริม	เสียม

๓. ฝึกอ่านคำที่มี ร ล และ ว ตามหลัง ก ข ค ต ป ผ พ เรียกว่าคำ

ควบกล้า

กรง

กราบ

เกลี้ยง

เกลื่อน

ไกว

เกวียน

เกลา

กล้า

ขรุขระ

ขลาด

ขวา

ขวาน

ความ

ควาน

ตรง

ตรัส

ปรบ

แปรง

แปลง

ปลาย

ผลิ

ผลัด

เปลอ

แปล

พระ

พราน

พลิก

แพลง

๔. ฝึกอ่านคำที่ประวิสรรชนีย์ (คำที่ประสมด้วย สระ -ะ)

กระหน้า

ขรุขระ

ประเทศ

กะทิ

คะแนน

ฉะนั้น

ตะเกียง

ระหว่าง

สะพาน

๕. ฝึกอ่านเทียบเสียง

ชา - ชา

เสื่อ - เสี่ย

ขวา - ฝ่า

เรื่อง - เรียง

ฮา - งา

เคื่อง - เคียง

กวาด - ฝาด

เตือน - เตียน

หงาย - หาย

จ้าง - ช้าง

จุด - สูด

ชัก - ชัก

คว้น - พัน

ลาด - ฝาด

๖. ฝึกอ่าน

รูปร่าง	เลื่อนลง	ขวางกัน
มันเชื่อม	เอื้อมมือ	ถือขวาน
ควานหา	หน้าคล้ำ	ชุ่มฉ่ำ
กำจับ	ขับเกวียน	เขียนหนด

หน้าเกลี้ยงเกลา	หนดเคราะห์
นอนกไข่	พูดไกลเกลี้ย
เลี้ยวริมฝีปาก	ฝากพิจารณา
หน้าบิดเบี้ยว	เลี้ยวมาขวิด

ฝนตกลงมาจนพื้นดินชุ่มฉ่ำทำให้ต้นไม้เขียวชุ่ม
น้ำดู

ตำรวจชักใช้คนงานที่โรงสีซึ่งผูกไฟในทางมิชอบ
 ชาวบ้านเดินซื้อของในตลาดกันขวักไขว่ไปหมด
 คนติดยาเสพติดร่างกายจะผอมแห้งและหน้าตา
ซีดเซียว

ฉันอย่าเปลี่ยนสั้มโอเพื่อจะทำเปลี่ยนสั้มโอเชื่อม

บทที่ ๕

โสณน้อยเรื่องงาม

ฝนเริ่มตกลงมาอีก . มานีหน้าเสีย เพราะกลัวกลับบ้านไม่ได้ ย่าจึงปลอบว่า “ตอนจะกลับบ้าน ถ้าฝนยังไม่หยุด ย่าจะให้อาทางร่มไปส่ง ฤดูฝนก็เป็นอย่างนี้แหละ ฝนตกมาเรื่อยตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคมแล้ว” ชูใจไม่ อยากให้มานีเป็นกังวลเรื่องฝน จึงพูดว่า “ก่อนมานีจะมา ย่าเล่าเรื่องโสณน้อยเรื่องงามให้ฟังค้างอยู่ เธออยากฟังไหมจะ มานี”

“อยากฟังจะชูใจ” มานีพูด แล้วหันไปหาย่าพลงขอ ร้องว่า “ย่ากรุณาเล่าให้มานีฟังบ้างซีคะมานีชอบฟังนิทานที่พระเอกมีฤทธิ์ นางเอกใจดีและมีฤชาด้วย”

“จะ ย่าจะเล่าให้ฟัง เรื่องนี้นางเอกชื่อโสณน้อยเรื่องงาม เป็นเจ้าหญิงแสนสวย และมีน้ำใจดีอย่างที่มานีชอบ เจ้าหญิงเป็นพระราชธิดาของกษัตริย์เมืองหนึ่ง ที่มีชื่อเช่นนี้เพราะเมื่อเกิดมามีเรือนไม้โสณ หลังน้อยสวยงามมา ด้วย พระเอกชื่อพระวิจิตรจินดา เป็นพระราชโอรสของ

กษัตริย์อีกเมืองหนึ่ง แต่ในเรื่องนี้ไม่ได้แสดงฤทธิ์เดชอะไรและไม่มีฤทธิ์ด้วยเพราะเป็นนิทานไทย จึงมีแต่ชีปะขาว” ยำหันไปทางชูใจแล้วพูดว่า “ชูใจไปหยิบหนังสือโสณน้อย เรือนงามมาให้มานี้ดูด้วยจ๊ะ เขาจะได้เห็นรูปและตัวหนังสือไปด้วย”

ชูใจรีบไปหยิบหนังสือมานั่งดูกับมานี้ หูก็คอยฟังยาเล่า

“ชาติก่อนพระวิจิตรจินดาเคยฆ่าพญานาคตายไปเจ็ดวันจึงฟื้น มาในชาตินี้พญานาคมีใจอาฆาต จึงมาคอยพิษไว้พอพระวิจิตรจินดาถูกพิษพญานาคเข้าก็สิ้นพระชนม์ทันที พระราชบิดาและพระราชมารดาเสียพระทัยมาก แต่โหรทูลว่า พระวิจิตรจินดาจะสิ้นพระชนม์ไปเจ็ดปี แล้วจะมีพระราชธิดาของกษัตริย์เมืองอื่นมารักษาให้หาย เมื่อโสณน้อยเรือนงามมีพระชนม์ได้สิบห้าพรรษา โหรก็ทูลพระราชบิดาและพระราชมารดาว่า เจ้าหญิงโสณน้อยเรือนงามมีเคราะห์ร้ายมาก ให้ออกไปจากเมืองเสีย เพราะจะต้องอภิเษกกับคนที่ตายแล้ว เจ้าหญิงโสณน้อยจึงต้องออกจากเมือง เสด็จเข้าป่าแต่ผู้เดียวและปลอมพระองค์เป็นชาวบ้าน เอาเครื่องทรงของพระราชธิดาห่อผ้าไว้ เจ้าหญิงโสณน้อยเป็นผู้มีบุญ พระอินทร์จึงแปลงเป็นชีปะขาวมามอบ

ยาวิเศษให้สำหรับรักษาคนตายให้ฟื้นขึ้นได้ เจ้าหญิงโสณน้อยเดินทางต่อไปก็พบนางकुลาหญิงใจร้าย รูปร่างหน้าตาน่าเกลียดถูกงูกัดนอนตายอยู่ เจ้าหญิงโสณน้อยทรงสงสาร จึงใช้ยาวิเศษช่วยให้ฟื้น นางकुลาจึงขอเป็นข้าทาสติดตามเจ้าหญิงไปทุกแห่ง

ทั้งสองเดินทางมาถึงเมืองของพระวิจิตรจินดา พ่อเจ้าหญิงโสณน้อยทรงทราบเรื่องพระวิจิตรจินดาสิ้นพระชนม์ จึงทรงอาสาเข้าไปรักษา เจ้าหญิงให้กัณม่านเจ็ดชั้นไม่ให้ใครเห็นขณะที่ทำพิธีรักษาและเจ้าหญิงก็ทรงเครื่องเป็นพระราชธิดา นางकुลาติดตามเฝ้าดูอยู่ไม่ห่าง พ่อ

เจ้าหญิงทรงทาสยาให้พระวิจิตรจินดา .โอความร้อนของพิษ
 พญานาคก็ออกมา ทำให้เจ้าหญิงทรงรู้สึกร้อนเป็นอันมาก
 จึงถอดเครื่องทรงออกฝากนางकुลาไว้ แล้วเสด็จไปสร่งน้ำ
นางकुลาใจร้ายได้โอกาสก็แต่งเครื่องทรงของเจ้าหญิง แสดง
 ตนเป็นเจ้าหญิง สวมรอยเป็นผู้รักษาพระวิจิตรจินดา และ
 บังคับให้เจ้าหญิงโสณน้อยเป็นข้าทาสของนาง เจ้าหญิง
 โสณน้อยต้องทรงรับกรรม เพราะไม่มีหลักฐานอะไรที่จะนำ
 มาเป็นข้อคัดค้านได้ พระราชบิดา พระราชมารดาและพระ
 วิจิตรจินดาต่างทรงสงสัย จึงลองให้นางकुลาเย็บกระทง
 ใบทองถวาย นางकुลาเย็บไม่เป็น โยนใบทองทิ้ง เจ้าหญิง
 โสณน้อยก็เก็บมาเย็บได้สวยงาม นางकुลาแย่งเอาไปถวาย
 พระวิจิตรจินดาทรงรำคาญนางकुลา จึงทูลลาพระราชบิดา
 และพระราชมารดาไปเที่ยวทางทะเล แล้วสั่งให้นางकुลา
 ย้อมผ้าผูกหัวเรือถวาย นางकुลาทำไม่ได้ โยนผ้าและสีทิ้ง
 เจ้าหญิงโสณน้อยก็เก็บมาย้อมได้สีสวยงาม นางकुลาก็แย่ง
 เอาไปถวายอีก

เมื่อได้ฤกษ์ที่เรือของพระวิจิตรจินดาจะออกจากท่า
 ลูกเรือถอนสมอแล้วเรือไม่ยอมเคลื่อนออกจากท่า พระ
 วิจิตรจินดาทรงคิดว่า คงมีผู้มีบุญอยู่ในวังต้องการฝากชื่อ
 ของเป็นแน่ จึงทรงให้ทหารไปเที่ยวถาม เมื่อไปถามนาง

คุลา นางคุลาก็สั่งซื้อของที่ตนรู้จักซึ่งเป็นของไม่มีค่า สิ่ง
นางคุลาสั่งซื้อคือ

แหวนมะกั่วที่หัวเม็ดมะกล่ำ ทั้งแดงดำสุกดีสี่สัณฐาน
กระบุงใหญ่ที่ใส่สาหรerkาน ให้ภูบาลจัดหามาให้ดี

ทหารไม่เห็นเจ้าหญิงโสณน้อยเพราะอยู่ใต้ถุนจึงไม่ได้
ไปตาม เรือก็ไม่ยอมเคลื่อนออกจากท่า ทหารต้องกลับมา
หาใหม่จึงไปพบเจ้าหญิง เจ้าหญิงสั่งซื้อของดังนี้

โสณน้อยเรือนงามตามประเทศ ทุบอบเขตเวียงชัยเที่ยวไต่ถาม
ใครมีขายอยู่ที่ไหนถ้าได้ความ ข้อมาตามคำฉันจ้านรรา

พระวิจิตรจินดาทรงเปรียบเทียบสิ่งที่หญิงทั้งสอง
ฝากซื้อ แล้วก็ทรงทราบว่าใครเป็นเจ้าหญิงแท้และเจ้าหญิง
ปลอม พอเจ้าหญิงโสณน้อยสั่งซื้อของแล้ว เรือจึงเคลื่อน
ออกจากท่าได้ พอแล่นไปในทะเลได้สิบห้าวัน พายุก็พัด
เรือเข้าไปที่เมืองของกษัตริย์ซึ่งเป็นพระราชบิดาของเจ้า
หญิงโสณน้อย พระวิจิตรจินดาจึงให้ทหารเที่ยวซื้อของ

ที่คนฝากซื้อ ทหารหาซื้อได้ครบทุกอย่างแต่โสณน้อยเรือนงามไม่มีขาย ชาวเมืองบอกว่ามีอยู่แต่ในวัง พระวิจิตรจินดา จึงเข้าเฝ้ากษัตริย์ ทูลขอซื้อโสณน้อยเรือนงามไปให้นางข้าทาส กษัตริย์ทรงถามถึงรูปร่างหน้าตาของนางข้าทาส ก็ทรงทราบว่าเป็นราชธิดาของพระองค์เอง จึงทรงมอบโสณน้อยเรือนงามให้และให้ทหารตามมาด้วยสองคน เมื่อพระวิจิตรจินดากลับมาถึงบ้านเมือง ก็ทรงมอบเรือนโสณหลังน้อยให้นางข้าทาส และทรงแน่ใจว่านางข้าทาสคือเจ้าหญิงเพราะทหารทั้งสองที่ตามมาด้วยแสดงความเคารพ

นบนอบ และอยู่รับใช้นาง ถึงเวลากลางคืนเรือนวิเศษ
หลังน้อยก็ขยายโตขึ้นเป็นเรือนทึ่งดงามมีข้าวของเครื่องใช้
ของเจ้าหญิงอยู่ครบ เจ้าหญิงโสณน้อยก็เสด็จเข้าไปอยู่ใน
เรือนนั้น พระวิจิตรจินดาทรงทราบแน่เช่นนั้น จึงทรง
อภิเษกเจ้าหญิงเป็นราชินี และสั่งให้แม่นางकुลาที่ใจร้ายและ
ประพฤดีไม่ดี เจ้าหญิงโสณน้อยทรงมีพระทัยไม่อาฆาตจึง
ทรงขอให้พระวิจิตรจินดายกโทษให้นางकुลา พระวิจิตร-
จินดากับเจ้าหญิงโสณน้อยเรือนงามก็อยู่ครอบครองกัน
อย่างมีความสุข”

“สนุกจัง” มานีพูด “ขอบคุณค่ะย่า ฟังนิทานสนุก
จนไม่รู้ว่าฝนหยุดตกแล้ว มานีขอยืมหนังสือโสณน้อยเรือน
งามไปอ่านที่บ้านนะคะ แล้วมานีจะหัดเย็บกระดงให้สวย
เหมือนโสณน้อยเรือนงาม”

แบบฝึก

๑. การผันอักษรต่ำ (ค ข ท พ ฟ ม ย ร ล ว) จะผันได้คือ ' ๒

ตัวอย่าง

คาง	ค่าง	ค้าง
ยอม	ย่อม	ย้อม

ฝึกผัน

คาน	คาย	ควาน	คลัง	คล้า
ชี	แท้	ทอ	แทน	พวง
พีน	มาน	ไม้	อยู่	ยี่
ยอม	เรือ	เรื่อง	เร่ง	ร่วง
เรือน	ล้น	โล่ง	เลื่อน	แวว

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่เกย (ย สะกด) และแม่ เกอว (ว สะกด)

คาย	ชัย	น้อย	บ้าย	ร้าย
รอย	กระจาย	พระทัย	ขยาย	ทยอย
กล้วย	อาย	คล้อย	นัย	กริ้ว
เลว	แว่ว	เหลว	คิ้ว	ขาว

๓. การอ่าน ฤ ฦ

ฤ ออกเสียง ริ รี เรอ

ฤ ออกเสียง ริ เช่น ฤทธิ อ่านว่า ริต
 ฤ " " รี เช่น ฤดู อ่านว่า รี-ดู
 พฤษภาคม อ่านว่า พรืด-สะ-พา-คม
 พฤศจิกายน อ่านว่า พรืด-สะ-จิ-กา-ยน
 ฤ ออกเสียง เรอ เช่น ฤกษ์ อ่านว่า เริก
 ฤา " " รือ เช่น ฤาษี อ่านว่า รือ-ลี

๔. ฝึกอ่าน

น้อยใจ	ภัยมา	ฆ่าตาย
คายทิ้ง	กิ่งไม้	ใต้ถาม
งามแท้	แผ่ฤทธิ์	ติดค้าง
ขวางกั้น	ชั้นสมอ	เคราะห์
ฤาษี	วิเศษ	ฤทธิ์เดช
เขตบ้าน	สัณฐาน	ภูบาล
พันปลอม	ย้อมผ้า	อาสา
อาฆาต	ข้าทาส	อภิเชก
เล็กน้อย	สวมรอย	คอยทูล

จ่านรรจา	มานบนอบ	ชอบสวมรอย
คอยทูลถาม	ห้ามคัดค้าน	มานหน้าต่าง

ห่างเขตแดน	แวนขยาย	คล้ายฤๅษี
มีข้าทาส	ราชธิดา	หาหลักฐาน
การปลอมแปลง	แก้งปลอบใจ	ไม่อาฆาต

แม่เอากระบุงใส่สาแทรกแล้วใช้ไม้คานหาบของ
ไปนา

คำว่า พระชนม์ พระทัย ทูล ทรงเครื่อง ภูบาล
เป็นคำราชาศัพท์

เมื่อได้ฤกษ์งามยามดีแล้วฤๅษีก็มอบไม้เท้าวิเศษ
ให้เจ้าหญิง

พระราชบิดาพระราชมารดาดีพระทัยเมื่อโหร
กราบทูลว่าพระราชโอรสจะพบเจ้าหญิงแสนสวย
พระวิจิตรจินดาอภิเษกกับเจ้าหญิงโสณน้อยเรือน
งาม

บทที่ ๒

ครอบครัวของเพชร

เลิกเรียนแล้ว วีระแยกทางกับเพื่อน ๆ เดินกลับบ้านคนเดียว วันนี้จิตใจของเขาเบิกบาน เขาเดินพลางมองดูท้องฟ้าสีครามสดใส มีเมฆสีขาวดั่งใยสำลีลอยสลับซับซ้อนอยู่ที่ขอบฟ้า ลมพัดเย็นสบาย ใบหญ้าเขียวชอุ่มข้างทางเอนลู่ตามลม ทางสายนี้ทอดยาวจากตัวอำเภอถึงชายทุ่งเชิงเขา ใครๆ มักจะพูดว่ามันเปลี่ยวจนน่ากลัว แต่

วีระคุ้นกับทางสายนี้ตั้งแต่เล็กจนโต เขาจึงรู้สึกว่าระยะทางจากโรงเรียนถึงบ้านของเขาคุ้นเคย และตามริมถนนมีบ้านของชาวสวนอยู่ห่างกันเป็นระยะ ๆ ทำให้หายเบื่อ ที่จริงวีระอยากจะมีเพื่อนไว้เดินคุยแก้เหงาสักคนหนึ่ง เขาเคยใฝ่ฝันว่าจะมีรถจักรยานสักคัน แต่เขาก็เตือนตัวเองว่า อย่าหลงใหลฟุ้งเฟ้อ เพราะเขาเป็นแต่เพียงเด็กจน ๆ อาศัยอยู่ แม้จะรักใคร่เอ็นดูเขาสักปานใด เขาก็มีกล้าที่จะรบกวนลงให้มากกว่านี้ เขาคิดว่าเขาควรพยายามหาเงินในทางสุจริต เพื่อซื้อจักรยานด้วยตนเอง

พอใกล้จะถึงสวนของลุง วีระแลเห็นหญิงคนหนึ่งนั่งให้ลูกกินนมอยู่ใต้ต้นมะกอก มีลูกหญิงและลูกชายเล็ก ๆ หน้าตามอมแมมนอนหลับอยู่เคียงกัน ข้าง ๆ หญิงคนนั้นมีข้าวของเครื่องใช้เก่า ๆ วางเรียงรายอยู่ มี จาน ชาม สังกะสี ช้อน ขวดน้ำปลา ถ้วยพลาสติก และมีหม้อข้าวใบใหญ่ขนาดเท่าบาตรพระกลิ้งอยู่ใบหนึ่ง มีสิ่งใส่ของสองสิ่ง ถัดมาเขาเห็นชายคนหนึ่งกับเด็กชายสองคน คนหนึ่งโตขนาดเดียวกับเขา ส่วนอีกคนหนึ่งเล็กกว่านิดหน่อย พวกเขา กำลังช่วยกันใช้หญาคามุงหลังคากระท่อมเล็ก ๆ ซึ่งมีขนาดกว้างยาวประมาณสามเมตรอยู่อย่างชะมัดเขม้น วีระจึงหยุดยืนดูแล้วถามว่า “น่าจะสร้างกระท่อมอยู่ตรงนี้หรือ

ครับ” ชายคนนั้นหยุดทำงานหันมามองวีระอยู่ครู่หนึ่ง แล้ว
หันกลับลงมือทำงานใหม่ ทำเหมือนคนใบ้ วีระจึงถาม
หญิงที่นั่งให้นมลูกอยู่ใต้ต้นมะกอกอีก หญิงนั้นเห็นวีระมี
ท่าทางเป็นมิตรก็ยิ้มให้ พลังตอบเบา ๆ ว่า “ใช่” วีระ
นั่งลงใกล้ ๆ จึงเห็นว่าหญิงนั้นซูบซีด ลูก ๆ ก็ผอมเซียว
เสื้อผ้าขาดกระรุ่งกระริ่ง มองส่วนใดก็มีแต่รอยปะรอยขุ
วีระพูดว่า “น่ามีลูกห้าคน แต่สร้างบ้านเล็ก ๆ จะพออยู่
หรือครับ”

“อยู่กันเบียดหน้อย พวกข้าเป็นคนจน สมบัติก็มีอยู่
แค่นี้เอง กระทั่งเล็ก ๆ ก็พออยู่” หญิงนั้นตอบ

“บ้านของผมอยู่ในสวนใกล้ ๆ นี้เอง ผมอยู่กับญาติ
มีลุงกับป้าสะใภ้และอากับอาสะใภ้ ผมชื่อวีระครับ”

หญิงคนนั้นมองดูวีระอย่างพิจารณา แล้วว่า “พวก
ข้าอพยพมาจากตำบลอื่น มาเร่ร่อนอยู่ที่นี้หกวันแล้ว เพิ่ง
มีเอ็งนี่แหละพูดดีกับข้าเป็นคนแรก ทำทางเอ็งเป็นคนมี
อัธยาศัยดี พวกข้าอดอยาก หากินฝืดเคือง เห็นที่นี้มีป่า
พออาศัยเผาถ่านขายได้บ้าง จึงคิดสร้างกระท่อมอยู่ เอ็งคง
จะมีอายุเท่า ๆ กับเจ้าเพชรลูกคนโตของข้าที่กำลังช่วยพ่อ
ของเขาสร้างกระท่อมอยู่นั้นแหละ”

พอวีระรู้ว่าครอบครัวนี้จะมาอยู่เพื่อเผาถ่านขายก็หน้า
เสีย คิดในใจว่าป่าแถบนี้น่าจะหมดคราวนี้เอง เขาควรจะ
รีบบอกให้ลุงรู้โดยรีบด่วน พอดีเพชรเดินเข้ามากระซอก
ถามวีระว่า “แกจะมาหาเรื่องกับพวกข้าหรือ พ่อกับแม่
ของข้ามีบัตรประชาชนนะ”

“หยุดนะเจ้าเพชร! เขาพูดดีกับแม่นะ ผิดกับคนที่
มาถามเรื่องบัตรประชาชนนั้นมาก” แม่ของเพชรบอก
เพชรจึงยิ้มกับวีระแล้วพูดเบา ๆ ว่า “นี่กว่าแกมาขู่แม่ข้า
เหมือนเจ้าคนก่อน ข้าจะชกเสียให้คว่ำ” แล้วเขาก็ทำงาน
ต่อ

วีระนั่งดูเพชรทำงานอยู่ครู่หนึ่ง ก็ลาแม่ของเพชร
กลับบ้าน เขาคิดว่าครอบครัวนี้คงเรียนหนังสือมาน้อย จึง
พูดจา ข้า เอ็ง แก วีระรู้สึกชอบเพชรมาก ถ้าเพชร
เรียนหนังสือ เขาคงจะพูด ฉันทะ เธอ และพูดจาเพราะหู
กว่านี้

แบบฝึก

๑. คำที่ขึ้นต้นด้วย ข ฉ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห (เรียกว่าอักษรสูง) ผันด้วย
ด้วย ' ๒

ตัวอย่าง

เขี้ยว

เขี้ยว

เขี้ยว

ฝึกผัน

ขาว

ฉั่น

เถื่อน

ผอม

สัน

सान

ไฝ

หิว

๒. คำที่มีอักษรนำให้ผันเหมือนตัวนำ
ตัวอย่าง

ขวาง

ขว้าง

ขว้าง

ฝึกผัน

ขวา

ขวาน

เขม้น

ไขว่

เหวี่ยง

หน้อย

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดในแม่ กง (ง สะกด)

ล้ง

ด้ง

หล้ง

ฝร้ง

คาง

พลาง

ขว้าง

ลง

หลง

สรง

น้อง

สอง

หนอง

สมอง

คลอง

หลวง

ร่ว่ง

กรุง

พุง

กระบุง

เอียง

เกลี้ยง

เครื่อง

เมือง

เอ็ง

เพลง

แห้ง

แปลง

โก้ง

โคลง

แข็งแรง รุ่งรัง ข้างทาง รุ่งเรือง

๔. คำที่มี ตร รด สะกด ออกเสียงเหมือน ด สะกด
ฝึกอ่าน

บัตร บาตร มิตร เมตร เกษตร สามารถ

๕. คำที่มี กร ทร สะกด ออกเสียงเหมือน ก สะกด
ฝึกอ่าน

จักร ส้มกร

๖. ฝึกอ่าน

สีเขียว เขียวดู ฟูม

หอมฟุ้ง รุ่งรัง นิ่งเคียง

เรียงบัตร ถัดมา หามิตร

ม้วนสำลี สีสดใส ไกลเชิงเขา

เผาหญ้าคา ฟ่ำสัคราม ยามหลงไหล

ไปโดยด่วน จวนผิดเคือง เรื่องฟุ้งเฟ้อ

เจอคนไข้ ได้นิดหน่อย คอยหาเรื่อง

เขาหน้าเสียเมื่อถูกครูด

ชาวสวนปลูกกระท่อมขนาดเล็ก ๆ ไว้ในสวน

การใช้คำพูด แก เอ็ง ข้า ถือว่าไม่สุภาพ

พี่สะใภ้ทำน้ำปลาใส่ถังพลาสติกไว้กินในหน้าแล้ง

บทที่ ๓

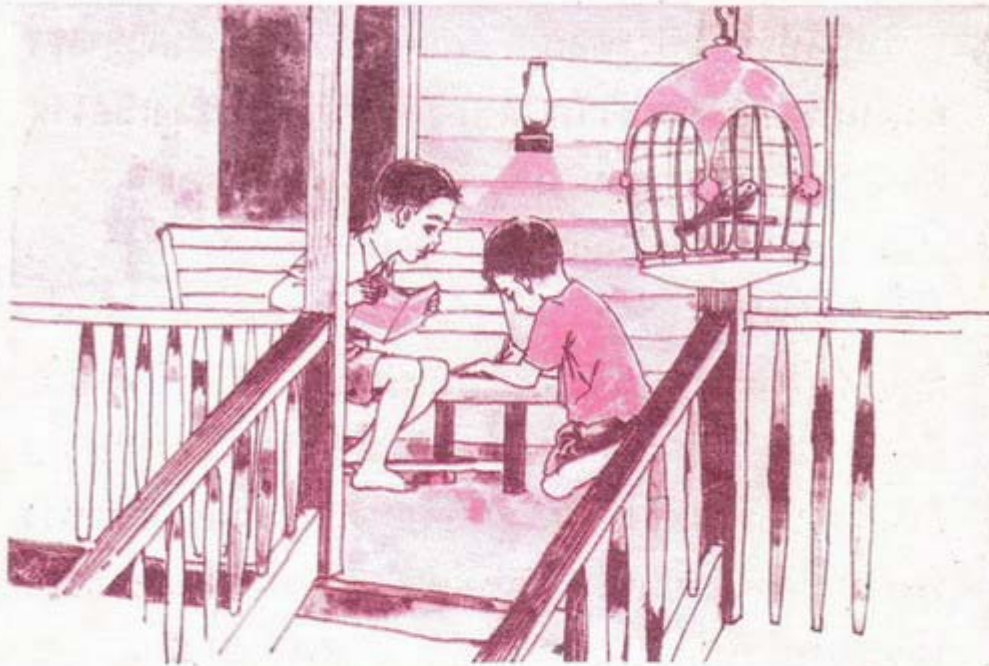
เพชรอยากเรียนหนังสือ

วีระนั่งกินข้าวกลางวันกับมานะในโรงอาหาร ข้าวติดคอกลืนไม่ลงจึงมองหาหาน้ำ ส่วนมานะกินข้าวพลางมองดูอีกา ซึ่งกำลังร้องอยู่บนต้นสักข้างโรงอาหาร วีระถามว่า “มานะเห็นกาไหม” มานะตอบว่า “นั่นอย่างไรละ ร้องกา ๆ อยู่บนต้นสักไม่เห็นหรือ” วีระหัวเราะ “ฉันถามหาน้ำ เธอบอกให้ฉันดูอีกา” เพื่อนที่นั่งกินข้าวอยู่ใกล้ ๆ

พากันหัวเราะ เพื่อนคนหนึ่งพูดว่า “เมื่อวานขึ้นห้องของ
ฉันร้องอิงขึ้นว่า แม่ผิงมา ฉันนึกว่าเขาเห็นแม่ผิงจะมาเสีย
อีก ที่แท้ผิงบินมาฝูงใหญ่” ชูใจพูดว่า “ฉันก็เหมือนกัน
อาบอกว่า หล้าตายแล้ว ฉันตกใจนึกว่าย่าตาย ที่แท้หล้า
ญี่ปุ่นที่อาปลูกไว้มันตาย” เพื่อน ๆ หัวเราะเสียงดังลั่น
ครูไพลินนั่งกินข้าวอยู่โต๊ะถัดไปหันมามอง นักเรียนจึงพา
กันเงียบ

พอกินข้าวเสร็จ วีระชวนมานะไปนั่งเล่นใต้ต้นหว้า
ริมสนามหน้าโรงเรียน เขาเล่าว่า เขามีเพื่อนใหม่ชื่อ
เพชร ครอบครัวของเพชรมีฐานะยากจนจึงอพยพเร่ร่อน
เรื่อยมา พ่อของเขาคิดจะเผาถ่านขาย ลูกของวีระไม่อยากจะ
ให้ใครทำลายป่า และปรารถนาดีต่อครอบครัวของเพชร จึง
ชวนมาเป็นลูกจ้างทำไร่ไถ่น้ำ พ่อของเพชรตกลง เขาจึงพา
กันไปอยู่บ้านหลังเล็กในไร่ใกล้ ๆ เขตบ้านของวีระ เพชร
เป็นลูกคนโต เขามีน้องสี่คน ไม่มีใครเรียนหนังสือเลย
เพราะต้องเร่ร่อนไม่เป็นหลักแหล่ง เพชรอยากเรียนหนังสือ
แต่พ่อของเขาขอให้ลูกไปแจ้งขอผ่อนผันที่อำเภอก่อน
เพราะบ้านอยู่ไกลโรงเรียนมาก ตอนค่ำเพชรมาให้วีระ
สอนหนังสือให้ ลูกก็สับสนและบอกเพชรว่า ถ้าอยาก
เรียนก็ต้องรีบเรียน เพราะเวลาไม่คอยท่า

วีระพูดว่า “ที่แรกเพชรพูดกระซอกโฮกฮาก กิริยาก็กระด้างไม่สุภาพ พอเขาเห็นฉันพูดและปฏิบัติต่อลุง เขาก็เอาอย่าง ลุงปรึกษากับป้าว่า จะให้ฉันอบรมมรรยาทให้เพชร เพราะดูท่าทางเขาฉลาดและความจำดี ถ้าได้คบกับคนดีก็จะพลอยดีด้วย ลุงว่าถ้าครอบครัวของเขาเดือดร้อนอะไร ก็จะช่วยเหลือ ถ้าเขาอยู่นานช่วยทำให้กิจการของลุงก้าวหน้า ลุงก็จะยกที่ดินบางส่วนให้ทำมาหากินไปชั่วลูกชั่วหลาน”

“ลุงของเธอให้เขาทำสัญญาเรื่องการทำงานไหม” มานะ

ถาม

“ให้ทำซิ” วีระตอบ “แล้วลุงก็คอยกำกับเวลาเขาทำงานด้วย จนกว่าจะไวใจได้ นี่เขาเพิ่งมาอยู่ที่ไร่ลุงเมื่อวานนี้เอง ต้องสังเกตดูกันไปนาน ๆ”

“เธอต้องให้เขากินข้าวด้วยไหม” มานะซัก

“เขาหากินเอง ข้าวสารของเขาก็มี เมื่อเย็นวานนี้พ่อกับแม่ของเพชรไปที่เชิงเขา ฆ่าไก่ป่าตัวหนึ่งและหาหน่อไม้ได้หอบใหญ่ เพชรก็เอาเบ็ดไปตกปลาที่หนองได้หลายตัว เขาบอกฉันว่าได้ของกินมาก คุ่มค่าเหนื่อย ทำทางพวกเขามีความสุขมาก เมื่อเช้านี้เขาเอาปลาอย่างและแกงไก่ใส่หน่อไม้มาให้ที่บ้านฉันตั้งเยอะ”

ปิติ มานี ชูใจ สมคิดและดวงแก้ว เดินเข้ามาหาวีระ กับมานะ ปิติตรงเข้ามาต่อว่า “แอบมาเล่นอะไรกันสองคน ไม่ชวนพวกเราเลย ไหนว่าจะสามัคคีกัน เล่นอะไรก็เล่นด้วยกัน” มานะตอบว่า “วีระเล่าเรื่องเพชรให้ฉันฟัง” ชูใจทำตาโต ร้องขึ้นอย่างตื่นเต้น และประหลาดใจว่า “โอ้โฮ! แหวนเพชรหรือสร้อยเพชร วีระโชคดียิ่ง เธอได้มรดกจากใครล่ะ แบ่งให้ฉันบ้างสิ” วีระหัวเราะ แล้วเล่าเรื่องเด็กชายเพชรให้เพื่อน ๆ ฟังอีก

ทุกคนต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า ในวันหยุดถ้าไม่มีธุระอื่น จะนัดกันไปช่วยสอนหนังสือให้เพชร และจะช่วยกันบริจาคเสื้อผ้าให้น้อง ๆ ของเพชรด้วย

วีระพูดว่า “เพชรเล่าให้ฉันฟังว่า เขาเคยหนีพ่อไป ดูนักเรียนเรียนหนังสือ เขาชอบเวลานักเรียนเรียนเลข แล้วพากันท่องสูตรคูณ และอยากเตะฟุตบอลกับนักเรียนพวกนั้น แต่ถ้าพ่อรู้พ่อก็เขียนเขาทุกที่ เพราะพ่ออยากให้เขาช่วยทำงาน”

“เขามาเรียนหนังสือที่โรงเรียนของเราไม่ได้หรือวีระ เขาจะได้เป็นพรรคพวกเดียวกับเรา” มานีถาม

“เพชรอยากมาสัครเข้าเรียน แต่เขาโตมากแล้ว และต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน เพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น พ่อ

ของเขาพูดว่าถ้ามีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เขาก็มีความประสงค์
จะให้น้องของเพชรเรียนหนังสือทุกคน เพราะสมัยนี้คน
ไม่เรียนหนังสือสู้คนเรียนหนังสือไม่ได้”

“เธอคิดว่าเขาจะตั้งหลักฐานที่นี้ไหม” สมนึกถาม

“เขาพูดกับลุงว่าที่นี้อุดมสมบูรณ์หากินสะดวก มีที่
กว้างขวางดีและไม่มีภัยอันตรายใด ๆ เขาจะรับจ้างลงทำ
ไร่ไปให้นานที่สุด ดูท่าเขาจะชอบลงมาก ถ้าเป็นเช่นนั้น
ฉันรับรองว่าเขาต้องตั้งหลักฐานอยู่ที่นี่แน่”

ดวงแก้วพูดว่า “ดีแล้วฉันจะโฆษณาให้เพื่อน ๆ รู้
และใครมีหนังสือที่ไม่ใช้แล้วก็ให้เขาบริจาคให้เพชรบ้าง”

พอดีเสียงระฆังดังขึ้น ทุกคนจึงพากันไปเข้าห้องเรียน

แบบฝึก

๑. การผันคำที่ขึ้นต้นด้วย ก จ ด ต บ ป อ (เรียกว่าอักษรกลาง) ผัน
ด้วย ' ๒ ๓ ๔

ตัวอย่าง

จำ

จำ

จำ

จำ

จำ

ฝึกผัน

กำ

ตำ

คว่น

ด้าม

ไต่

ตื่น	ตื่น	ไป	เบี้ยว	บาง
ปาน	อิง	เอื้อม	กลิ้ง	เกลี้ยง
เกลื่อน	เกลา	เกลี่ย	เปลี่ยว	เปลี่ยน

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดในแม่ กม (ม สะกด)

ตาม	ถาม	ย้อม	ด้าม
คุ่ม	เจียม	โถม	เต็ม
ความ	คราม	กลุ่ม	พร้อม
อบรม	อุดม	ขนม	ประชุม
แจ่มใส	เต็มที	นุ่มนิ่ม	ธรรมดา

๓. ฝึกอ่านคำที่ขึ้นต้นด้วย ฆ

ฆ่า ฆิเยน ฆ้อง ระฆัง โฆษณา

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ค (ออกเสียงเหมือน ก สะกด)

โชค	โรค	ภาค
นาค	พรรค	สมัคร

๕. ฝึกอ่านคำที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน แต่เขียนไม่เหมือนกัน
(คำพ้องเสียง)

ข้า	-	ค่า	หว่า	-	ว่า
ล้อม	-	ซ่อม	ไหม้	-	ไม้
ถ้า	-	ท่า	หญ้า	-	ย่า

ผึ้ง - ผึ้ง

ชน - ชนม์

๖. ฝึกอ่าน

ความจำ

กำกับ

จับกลุ่ม

คุ้มกัน

คันเบ็ด

เพชรพลอย

คอยท่า

ถ้ามี

ที่ผึ้ง

ตัวผึ้ง

ซึ่งหน้า

น้ำดู

คนดีมีพรรคพวกมากเขาโฆษณาให้คนเชื่อถือนักเรียนท่องสูตรคูณทุกวันเราบริจาคของให้คนที่ได้รับภัยพิบัติ

บทที่ ๘

สุดสาครกับม้านิลมังกร

มานะ มานี ปิติ ชูใจ สมคิดและดวงแก้วนัดกันจะ
ไปบ้านวีระในวันอาทิตย์ตอนสาย ๆ พอได้เวลานัดทุกคน
ก็มาพร้อมกันที่บ้านมานะ ต่างถือเสื้อผ้ามาคนละตัว เพื่อ
จะเอาไปให้เพชรและน้อง ๆ ของเขา มานะรวมเสื้อผ้า
ใส่ลงในถุงเดียวกัน แล้วพากันไปบ้านวีระ

เมื่อไปถึงเห็นวีระกับลุงนั่งอยู่บนแคร่ไม้ไผ่ได้ต้นขนุน

มีเด็กชายตัวขนาดวีระนั่งอยู่ด้วยคนหนึ่ง เด็ก ๆ พากันพนมมือไหว้ลุง ลุงก็ทักทายทั่วทุกคน วีระบอกให้เพชรรู้จักกับทุก ๆ คน มานะส่งถุงเสื้อผ้าให้ แล้วบอกว่า “เสื้อผ้าของพวกเรา แบ่งมาให้เธอและน้อง ๆ ใช้” เพชรหน้าบานด้วยความดีใจ รับถุงเสื้อผ้ามากอดไว้ แล้วพูดตามที่วีระสอนไว้ว่า “ขอบใจมาก”

ลุงหันไปพูดกับปิติว่า “สุดสาครไม่มีม้านิลมังกรขี่เดินจากบ้านมาถึงที่นี่อาจจะเหนื่อยมากนะ” ปิติไม่เข้าใจที่ลุงพูดก็ทำหน้าเหลว “สุดสาครเป็นใครคะ คุณลุง” มานะถาม ลุงหัวเราะตอบว่า “สุดสาครก็เหมือนปิตินั่นแหละไปไหน ๆ ก็ขี่ม้า ม้าของเขาชื่อม้านิลมังกร”

“เรื่องสุดสาครสนุกมาก อยู่ในหนังสือพระอภัยมณี พวกเธอขอให้คุณลุงเล่าให้ฟังสิ” วีระพูด เด็ก ๆ พากันขอร้องให้ลุงเล่าเรื่องสุดสาคร เพชรก็นั่งฟังอยู่ด้วย ลุงจึงเล่าเรื่องสุดสาคร ดังนี้

สุดสาครเป็นลูกของพระอภัยมณีกับนางเงือก ในหนังสือ บางทีก็เรียกว่านางมัจฉา พ่อแม่ของสุดสาครอาศัยอยู่กับฤๅษีที่เกาะกลางทะเล เมื่อเวลาสุดสาครเกิด พระอภัยมณีไปตามหาน้องชาย สุดสาครจึงอยู่กับแม่และฤๅษี

สุดสาครเป็นเด็กฉลาด กล้าหาญ แข็งแรง โตกว่าอายุและ
ชุกชนมาก คำกลอนที่กล่าวถึงสุดสาครมีว่า

ได้สืบทอดเหมือนได้สืบทอด ขุนาวอวออันทวนเป็นนวลจวี
ออกวิ่งเต้นเล่นได้ไกลกู่ เทียวไล่ขี้วัวควายสบายใจ
แล้วลงน้ำปล้ำปลาโกลาหล คานสบนปากเปือกเรียกไม่ไหว
สอนให้หลานอ่านเขียนรำเรียนไป แล้วก็ให้วิทยาวชิการ

วันหนึ่ง สุตสาครหนีฤๅษีไปเที่ยวว่ายน้ำทะเลเล่น
 สุตสาครพบสัตว์รูปร่างแปลกประหลาด จึงพยายามจับ
 แต่ก็จับไม่ได้ จึงมาบอกฤๅษี ฤๅษีรู้ว่าสัตว์นั้นคือม้านิล
 มังกร จึงบอกสุตสาครว่า

กินคนผู้ปลาทูเข้าไข่ม้วน มันทำได้หลายเล่ห์ร้ายเขรฉาน
เขี้ยวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลล้นเป็นปาน ถึงเอาขวานฟันฟาดไม้
ขาดรอน

เจ้าได้มาพาหนะตัวนี้ไว้ **จะพ้นภัยภิญโญสโมสร**

ให้ชื่อว่ามานิลมังกร **จงถวารพูนสวัสดิ์แก่นักดา**

ฤๅษีบอกวิธีจับม้านิลมังกรให้ สุดสาครจึงจับได้
 ฤๅษีรู้ว่าม้านิลมังกรมีฤทธิ์มาก และถึงเวลาแล้วที่ สุดสาคร
 ควรจะได้ติดตามหาพระอภัยมณี ฤๅษีจึงมอบไม้เท้าวิเศษ
 ให้ แล้วเล่าเรื่องให้ สุดสาคร ฟังว่า พระอภัยมณีพ่อของ
 สุดสาครนั้นเป็นกษัตริย์ ให้ สุดสาคร ไปตามหาให้พบ สุด-
 สาครจึงฝากนางเงือกผู้เป็นแม่ไว้กับ ฤๅษี แล้วลา ฤๅษี และ
 นางเงือกขี่ม้านิลมังกรไปตามหาพระราชาบิดา

สุตสาครเดินทางพบภัยอันตรายและภูตผีปีศาจก็ต้อง
 ต่อสู้และชนะเรื่อยมา จนมาพบซีเปลือยเจ้าเล่ห์อยู่บน
 เกาะแห่งหนึ่ง ซีเปลือยบังอาจหลอกให้สุตสาครตกลงไป
 ในเหว แล้วเอาไม้เท้าวิเศษมาบังคับมานิลมังกร ม้านิล
 มังกรกลัวไม้เท้าวิเศษจึงยอมให้ซีเปลือยขี่ไป เมื่อซีเปลือย
 ลงจากหลัง มันก็วิ่งกลับมาตามหาสุตสาครด้วยความรัก
 มันตามกลิ่นและร้องเรียกหาสุตสาครจนพบ ดังคำกลอน
 ว่า

ถึงแห้วห้องปล่องหินได้กลิ่นหนัก แฉ่งประจักษ์ว่าเจ้าอยู่ในกุหา
 ชะโงกมองร้องเรียกประสาหม่า ไม่เห็นหน้าเจ้านายวุ่นวายใจ
 แต่หันเหียนเวียนมองแล้วร้องเรียก สุดสำเหนียกมิ่งม้าน้ำตาไหล
 เฝ้านั่งดูกุหาด้วยอาลัย ไม่ไปไกลปากปล่องนอนงอน้ำตา

สุดสาครยังไม่ตาย แม้จะถูกหินขรุขระตำเอาหลาย
 แห่ง พอฟื้นขึ้นมาได้ยินเสียงม้านิลมังกรเรียกจึงนึกถึงฤๅษี
 ทันใดนั้นฤๅษีก็ขี้อึ้งปรากฏกายมาให้เห็น ช่วยสุดสาครขึ้น
 มาจากแห้ว แล้วฤๅษีก็สอนสุดสาครว่า

การนี้

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
 ถึงเดววัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
 มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน บิดามารดารักมักเป็นผล
 ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
 แม้นใครรักรักมั่งขังขังตอบ ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
 รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

ฤๅษีสั่งให้สุดสาครตามไปเอาไม้เท้าวิเศษกลับมาให้ได้แล้วหายตัวไป สุดสาครจึงขี่ม้านิลมังกรไปตามเอาไม้เท้าจากซีเปลือยจนได้ และติดตามหาพระราชบิดาจนพบ

ลุงพูดว่า “เรื่องสุดสาครตอนโตเป็นผู้ใหญ่มีอีกยาวมาก พวกเจ้าเป็นเด็กรู้เรื่องสุดสาครตอนเป็นเด็กดีกว่า แต่ถ้าใครอยากอ่านเรื่องสุดสาครให้รู้เรื่องจนจบ ลุงก็มีหนังสือให้ขอยืมอ่าน”

“ที่ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือหลายเล่ม คงจะมีเรื่องสุดสาคร ถ้ามีพวกเราจะไม่รบกวนคุณลุง จะขอยืมหนังสือห้องสมุดอ่านนะครับ” มานะพูด

“ดีมาก รู้จักขอยืมหนังสือห้องสมุดอ่าน” ลุงพูด “พวกหลานจะมาสอนหนังสือให้เพชรไช้ไหม ฟังเรื่องสุดสาครจบแล้ว ก็ลงมือสอนกันเสียที เจ้าเพชรตั้งใจเรียนนะเดี๋ยวคุณครูทั้งหลายจะเขียนเอา ลุงไม่รู้ด้วย”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันเทียบเสียงอักษรกลางกับอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

อ้าย - ว้าย

อักษรกลาง อาย อ้าย อ้าย อ้าย อ้าย

อักษรต่ำ วาย ว้าย ว้าย

ตัน - พัน ปาน - ราน แจ้ง - แล้ง

บ่น - คน เต็น - เซ็น ได้ - ไม้

ต่ำ - ร้า กิ่ง - มิ่ง ปล้า - ล้า

เจ้า - เท้า ปล่อง - นอง อ้วน - ท้วน

๒. ฝึกอ่านคำที่มี ร สะกด (จะอ่านเป็นเสียง ออ มี น สะกด)

ตัวอย่าง

ละคร อ่านว่า ละ-คอน

เกสร นคร ถาวร

มังกร ละคร ให้พร

อากร จราจร สโมสร

๓. คำที่สะกดด้วย จ อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด (แม่กด)

ฝึกอ่าน

กิจ ตรวจ เก่งกาจ มัจฉา ปิตาจ
 พุดเท็จ รังเกียจ สำเร็จ อำนาจ เดรัจฉาน

๔. ฝึกอ่าน

เดือนอ้าย หายตัว เวียนหัว
 มัวบ่น พันผัด คิดอ่าน
 สถานที่ ภูตผี ปิตาจ
 ฟาดฟัน พันผ้า อาลัย
 ไม่คด ลดเลี้ยว เขี้ยววู
 คูหา พาหนะ ชะโงก
 ทำวุ่นวาย หายตัวไป ไม่ตื่นเต้น
 เป็นเกลียดแค้น แข็งข้าวล่า พระดาบส
 ทางคดเคี้ยว เลี้ยวลดยิ่ง มิ่งขวัญไทย
 ให้ไม้เท้า เจ้านายดี มีน้ำใจ

พระมหากษัตริย์เป็นมิ่งขวัญของชาวไทย
 ปิติราให้จนน้ำตานองหนำเราะเจ้าแก่ตาย
 พระดาบสเ้าปในภฎีเพื่อหยิบไม้เท้าวิเศษมาให้
 หลานชาย

บทที่ ๕

คนมีประโยชน์

เพชรมาเรียนหนังสือกับวีระทุกคืน แต่บางครั้งก็
เป็นคนสอนให้ เขามีกิจการร้านเบเกอรี่บ้านเสมอขณะเรียน
หนังสือ คำลงวีระจุดตะเกียงนั่งอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน
รออยู่ที่หน้ามุ้ง พอเพชรมาถึง วีระก็ให้เพชรอ่านหนังสือ
บางที่เพชรจะถามถึงคำ หรือข้อความที่เขาอยากเขียนได้
วีระก็บอกให้เขาเขียน เพชรขยันและตั้งใจเรียนจนสามารถ
อ่านเขียนได้มากแล้ว ลงชมว่าเขาสมองดีจดจำอะไรได้
รวดเร็วและแม่นยำ คืนหนึ่งเพชรถามวีระว่า “นาก
เขียนอย่างไร ฉันเขียนนาได้ น-า นา จะเอาตัวอะไรใส่
ลงไป จึงจะอ่านว่า นาก”

“ตัว ค ชี น-า-ค นาค” วีระตอบ เพชรเขียนคำลงในสมุดพลางพูดว่า “วันนี้ฉันพบนากตัวหนึ่งกำลังคาบกิ่งไม้สร้างบ้านอยู่ที่ลำธาร ฉันเลยอยากเขียนคำว่า นาก ได้”
วีระหัวเราะ “ถ้าเช่นนั้น ไม่ใช่ตัว ค สะกดหรอก ต้อง
เป็นตัว ก สะกด น-า-ก นาก นากกินปลา ฉันบอกเธอ

ว่า ค สะกต น-า-ค นาคตัวนั้น หมายถึงพญานาค” เพชร
 ทำหน้าสงสัย “อ้อ นาคที่เขาเขียนเป็นรูปงูใหญ่มีหงอนไซ้
 ไหม ออกเสียงเหมือนกันกับนากกินปลา แต่ตัวสะกตไม่
 เหมือนกัน แหม นี่ถ้าเขียนสะกตผิดละก็เป็นคนละตัวไป
 เลย” ว่าแล้วก็หัวเราะพลางก็ลงเขียนคำทั้งสองคำลงใน
 สมุด

“ใครนะเก่งจัง คิดตัวหนังสือขึ้นมาให้คนเขียนจนรู้
 เรื่องกันได้” เพชรถามขึ้น

“พระมหากษัตริย์ไทยของเราพระองค์หนึ่งเป็นผู้คิด
 ขึ้น” วีระตอบ

เพชรนึกทบทวนความจำแล้วพูดว่า “วันก่อน เธอ
บอกว่า พระมหากษัตริย์มีคุณต่อบ้านเมือง เพราะต่อสู้
ข้าศึกที่มารุกรานเพื่อรักษาเอกราช คราวนี้พระมหากษัตริย์
เป็นผู้คิดตัวหนังสือให้คนได้อ่านเขียนกัน พระมหากษัตริย์
ของเรานี้ทำคุณประโยชน์ต่อคนไทยและเมืองไทยมาก
เหลือเกิน”

“เธอจำแม่นดีนะเพชร คนไทยแต่โบราณไม่ว่าพระ
มหากษัตริย์หรือประชาชน ต่างได้ช่วยกันรักษาเอกราช
ของชาติไทยให้ยืนยงอยู่ได้ อย่างเช่น สมเด็จพระนเรศวร
และชาวบ้านบางระจันที่ฉันเคยเล่าให้ฟัง”

“พระมหากษัตริย์พระองค์ไหนละ ที่คิดตัวหนังสือไทยขึ้นมา” เพชรถาม

“พ่อขุนรามคำแหง ท่านประดิษฐ์ตัวอักษรไทยขึ้นเป็นครั้งแรก” วีระตอบ

“พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันนี้รัชกาลที่เก้า พ่อขุนรามคำแหงเป็นรัชกาลที่เท่าไร” เพชรซัก

“พระมหากษัตริย์องค์ปัจจุบันเป็นรัชกาลที่เก้า ของกรุงรัตนโกสินทร์ แต่พ่อขุนรามคำแหง เป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่สามสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ราชธานีแปลว่า เมืองหลวง เมืองสำคัญ ท่านประดิษฐ์อักษรไทยเป็นเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว” วีระชี้แจง ครั้นเห็นเพชรสนใจฟัง เขาจึงอธิบายต่อไป “ในรัชกาลนี้มีการติดต่อเป็นไมตรีกับต่างประเทศ เรื่องการค้ากับต่างประเทศก็เจริญรุ่งเรืองมาก” เพชรถามแทรกขึ้นว่า “การค้าแปลว่าพาณิชย์ใช่ไหม เพราะฉันจำชื่อร้านขายของในตลาดที่บ้านเดิมของฉันได้ว่าลงท้ายด้วยคำว่าพาณิชย์ทั้งนั้น” วีระยิ้ม “ถูกแล้ว พาณิชย์แปลว่าการค้าขาย เธอช่างสังเกตดีนะ แต่ นี่แน่ะเพชร ถ้าคนอื่นกำลังพูดอยู่แล้วเธอจะพูดแทรกขึ้นมาต้องขอโทษก่อนนะ”

เพชรยิ้มเก้อ ๆ “ขอโทษ ฉันจะจำไว้ วีระพูดต่อไป
เถอะ ฉันอยากฟัง”

วีระจึงพูดต่อ “คนไทยรู้จักทำภาชนะเครื่องปั้นดิน
เผาชนิดหนึ่งใช้เป็นครั้งแรก นับว่าพ่อขุนรามคำแหงเป็น
นักปราชญ์ นำความเจริญมาสู่เมืองไทยมาก บ้านเมืองก็
อุดมสมบูรณ์และท่านยังปกครองพลเมืองของท่านให้ร่มเย็น
เป็นสุข โดยเอากระดิ่งไปแขวนไว้ที่หน้าประตูวัง ใคร
มีทุกข์เดือดร้อนก็ไปสั่นกระดิ่ง ท่านก็พาคณะข้าราชการมา
ตัดสินคดีหรือมาช่วยให้หายเดือดร้อน คุณครูเคยเล่าว่า

แม้ปัจจุบันนี้ วิธีการบางอย่างยังปรับปรุงจากสมัยสุโขทัยมาใช้ได้”

“ฉันอยากเก่ง อยากทำประโยชน์ให้บ้านเมืองจัง แต่ฉันคงไม่มีโอกาสที่จะทำอย่างนั้นได้” เพชรพูด

“ทำไมจะไม่มีโอกาสล่ะ” วีระถาม

เพชรก้มหน้าถอนใจ “วีระก็รู้ว่าฉันยากจนซ้ำใจง่า เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ”

“เธออย่าเพิ่งท้อแท้ซีเพชร ลุงเคยพูดว่าชีวิตคนเราไม่มีอะไรแน่นอน วันนี้ยากจน วันหน้าอาจเป็นเศรษฐี ถ้าเราขยัน อดทน และตั้งใจจริง” วีระพูด

“ดีจริง ฉันจะจำไว้ ถ้าฉันเก่งและเป็นเศรษฐีเมื่อไร ฉันจะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมือง” เพชรพูดอย่างหนักแน่น

“เธอเข้าใจผิดเสียแล้วเพชร เธอมีโอกาสมำทำประโยชน์ให้บ้านเมืองอยู่ตลอดเวลา การที่เธอขยันเป็นคนดี ช่วยตัวเองได้ ไม่เป็นภาระของใคร ไม่เป็นโจรผู้ร้ายทำให้คนทุกข์ร้อน รัฐบาลไม่ต้องเพิ่มงบประมาณจ้างตำรวจมาดูแลกวาดขัน และคอยปราบปราม หรือถ้าเห็นใครคิดร้ายต่อบ้านเมืองก็บอกให้เจ้าหน้าที่รู้ อย่างนี้ล้วนทำประโยชน์แก่บ้านเมืองทั้งสิ้น” วีระชี้แจง

เพชรยิ้มชอบใจ “ถ้าเช่นนั้นฉันก็มีโอกาสทำประโยชน์
อยู่ตลอดเวลา ไม่ต้องรอให้เป็นเศรษฐีก็ได้”

“ถูกต้อง” วีระตอบ

“ครอบครัวของเธอรู้จักประหยัด ไม่เข้าฐานะก็ดีขึ้น
ฉันทยอยลวงหน้าไว้ก็ได้ คุณครูเขียนไว้ให้พวกฉันอ่านเสมอ
ว่า

หาได้ใช้ประหยัด
ตั้งใจหาได้เรื่อย
ไม่ขำมีเงินใช้
บ้านเมืองงามทุกขมี
ถ้าบ้านเมืองพินาศ
หวังดำรงไทยเป็นไทย

รู้จักสิ่งฟุ่มเฟือย
รู้จักจ่ายให้พอดี
ทานานไปเป็นเศรษฐี
ได้อาศัยไทยช่วยไทย
เราทั้งชาติอยู่ได้ใจ
จงประหยัดทั่วกันเออ

เพชรนั่งฟังตาไม่กะพริบ พอวีระพูดจบเขาก็ร้องขึ้น
อย่างร่าเริงว่า “วิเศษจริง! ทำอย่างไรฉันจึงจะอ่านและ
เขียนข้อความที่วีระพูดมาทั้งหมดได้นะ”

วีระยิ้ม “ฉันจะจัดให้ เธอพยายามอ่านและเขียน
ไม่ช้าเธอก็ทำได้”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรต่ำ (จะผันด้วย ' ๕')

ตัวอย่าง

	ทอ	ทื่อ	ท้อ	
โง่	เง่า	ท้อ	แท้	ทาย
ฟุ่ม	เฟื่อย	แม่น	ย่า	ยีน
ร่า	ราน	ร้อง	ลุ่ม	เคื่อง

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ข (ออกเสียงเหมือน ค สะกด) แม่กด

พืช	พาณิชย์	ราชการ
ราช	เอกราช	ภาชนะ
ปราชญ์	ราชธานี	รัชกาล
บวช	โคราช	ฤทธิ์เดช

๓. อ่านคำที่ใช้ — (ทัณฑมาตร อ่านว่า ทัน - ทะ - ลาด) ตัวที่ใช้ไม้ ทัณฑมาตร (-) เรียกว่า ตัวการ์นต์ ไม่ต้องอ่านออกเสียง

ตัวอย่าง

การ์นต์ อ่านว่า กา-รัน (ตัว ต มี - จึงไม่ออกเสียง)

ฝึกอ่าน

ทุกข์	สวรรค์	ประสงค์	พระสงฆ์
ปราชญ์	ประดิษฐ์	สหกรณ์	การ์นต์
กุมภาพันธ์	ฤทธิ์	ประโยชน์	พิมพ์
พระชนม์	เถวาลัย	พาณิชย์	ศุภร์
ฤกษ์	ประจักษ์	เล่ห์	เคราะห์

๔. ฝึกอ่าน คำที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน แต่เขียนไม่เหมือนกัน (คำพ้องเสียง)

คำ - ฆ่า	รด - รถ
กำ - กรรม	พัก - พรรค
โชค - โชค	สัก - ศักดิ์
นาก - นาค	ท่า - ธรรม
ทูน - ทูล	สุข - สุข - ศุภร์
เขี้ยว - เคี้ยว	บาด - บาท - บาตร
กำมือ - มีกรรม	
เปียกโชค - โชคดี	
ทูนไว้ - กราบทูล	

๕. ฝึกอ่าน

แน่นอน หงอนไก่ ไมตรี

เศรษฐี	สี่ร้อย	คอยเก้อ
จงประหยัด	ขจัดข้าศึก	นึกท้อแท้
แปลอักษร	ถอนใจใหญ่	ไม่แทรกแซง
แต่งตัวเก้อ	เจอโจรร้าย	ให้ปราบปราม
ตามรุกราน	งานปกครอง	ต้องแม่นยำ
ดำรงอยู่	ครูกวัดขัน	ช่วยปั้นดิน
ตัดสินใจ	ใช้ภาชนะ	งานประดิษฐ์
คิดล่วงหน้า	ภาระยุ่ง	ปรับปรุงตน
พลเมืองดี	มีเอกราช	ชาติยืนยง

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
 คณะครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุงโรงเรียน
 เขาโชคดีที่ได้รับเลือกให้ไปเรียนต่อต่างประเทศ
 เขาเห็นนกคาบปลาว่ายน้ำไปตามลำธารอย่าง
รวดเร็ว

บทที่ ๑๐

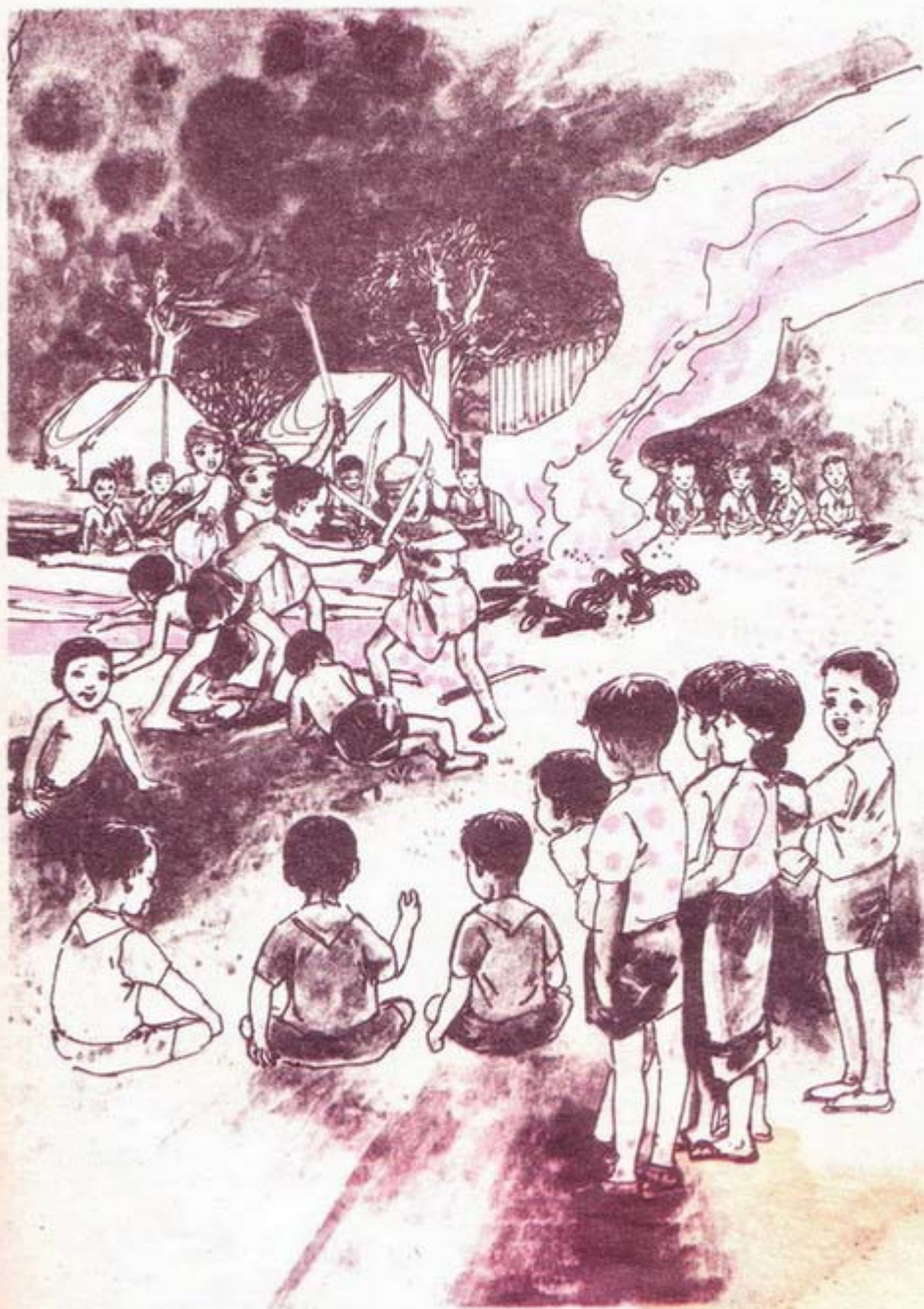
ลูกเสือสำรองวีระ

วันเสาร์และวันอาทิตย์ ทางโรงเรียนจัดให้ลูกเสือมีกิจกรรมต่าง ๆ ลูกเสือสามัญให้เดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมที่ตำบลใกล้เคียง ๆ ซึ่งห่างจากโรงเรียนไปทางทิศใต้ ประมาณแปดกิโลเมตร ครูแบ่งลูกเสือสามัญเป็นหมู่ ๆ มีชื่อและธงประจำทุกหมู่ ชื่อเหล่านี้เป็นชื่อสัตว์ เช่น หมู่นกอินทรีก็มีธงเป็นรูปนกอินทรี เวลาเดินทางลูกเสือจะเดินเป็นหมู่ ทุกคนสะพายกระติกน้ำและย่ามใส่

ของใช้ส่วนตัว ลูกเสือมีไม้พลองประจำตัวทุกคนและเวลาเดินทางไกลต้องถือไปด้วย ครูผู้ควบคุมคอยกำชับให้เดินอย่างระมัดระวัง เพราะถ้าต้นไม้มีพิษถูกร่างกาย จะทำให้ผิวหนังเป็นตุ่มใหญ่ ๆ มีสีแดง ๆ หรือเป็นผื่นหนา ๆ มีอาการคันมาก ต้องใช้ขี้ผึ้งยาทาจึงจะหาย เมื่อไปถึงที่หมายแล้ว ลูกเสือสามัญต้องสร้างค่ายเป็นที่พักชั่วคราว และปฏิบัติกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การสะกดรอย โดยครูแจกเข็มทิศซึ่งมีแม่เหล็กเล็ก ๆ ชี้ทิศทางให้และแจกแผนที่เพื่อให้เดินสะกดรอยตามเครื่องหมายที่ครูทำไว้ นอกจากนั้นก็มีการแข่งขันทำกิจกรรมของหมู่ต่าง ๆ ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดกติกา และคอยให้คะแนนเวลาแข่งขัน ตกกลางคืนก็มีการชุมนุมรอบกองไฟ เช้าวันอาทิตย์จึงเดินทางกลับ

ส่วนลูกเสือสำรอง ครูแบ่งเป็นหมู่ ๆ แต่ละหมู่มีผ้าสีติดที่แขนเสื้อ ครูไม่ให้ลูกเสือสำรองไปเดินทางไกลเพราะยังเล็กอยู่ ให้ปฏิบัติกิจกรรมของลูกเสือและค้างคืนอยู่ที่โรงเรียน พวกลูกเสือสำรองหลายคนอยากไปเดินทางไกล เพราะคิดว่าอาจจะได้รับความตื่นเต้นและสนุกสนานจากการผจญภัยผจญอันตรายเล็ก ๆ น้อย ๆ บ้าง วีระ มานะ และปิติอยู่หมู่สีแดงด้วยกัน วีระได้รับคัดเลือกเป็นนายหมู่

ครูพาลูกเสื่อตายหญาที่บนเนิน ไกลต้นสนด้านหลังของ
โรงเรียนออกให้เตียน เพื่อให้เป็นลานกลางแจ้งสำหรับ
ปฏิบัติกิจกรรมและการชุมนุมรอบกองไฟในตอนกลางคืน

พวกลูกเสื่อสำรองมีกิจกรรมสนุกสนานหลายอย่าง
ปิติชอบตอนที่ช่วยกันทำกับข้าว ครูสอนให้พวกเขาทำกับ
ข้าวง่าย ๆ เช่น ปิ้งปลา ต้มไข่ และไข่ตุ๋น ถึงกลางคืนครู
ก่อไฟกองใหญ่ที่ลานกลางแจ้งเพื่อให้พวกลูกเสื่อชุมนุม
รอบกองไฟ ครูกำชับให้แสดงสดฝีมือ เพราะมีแขกมา
คอยชมอยู่คับคั่ง มานี้ก็มาคุยกับพ่อแม่ ย่าพาชูใจมาด้วย ลุง
กับเพชรก็มา พี่ ๆ ของปิติมักบยายทำให้ปิติและเพื่อน ๆ
ตื่นเต้นมาก หมูสีแดงเล่นเรื่องศึกบางระจัน เขาช่วยกัน
จัดฉากสวยเป็นพิเศษ คนดูพากันชอบใจและปรบมือให้
ขณะนั้นลูกเสื่อคนหนึ่งล้มลงดินไปมาแล้วร้องว่า ฐกัฎ! ฐกัฎ!
คนอื่น ๆ ตกใจเพราะไม่รู้สาเหตุจึงลุกฮือและวิ่งหนี ปิติ
แผ่นออกไปยืนดูอยู่ไกล ๆ วีระกล้าหาญและสติดีมาก เขา
เข้าไปดูที่ข้อเท้าลูกเสื่อคนนั้น เห็นมีเลือดออกซึม ๆ แต่
ไม่เห็นแผลฉีกขาดเพราะไฟไม่สว่าง เขาเอาปากดูดเลือดบัวน
ทิ้งแล้วเอาผ้าพันคอรัดเหนือแผล ครูกับหมอจากโรงพยาบาล
ประจำอำเภอวิ่งมา ถือไฟฉายส่องดูเห็นตะขาบตัวใหญ่

อยู่ตรงนั้น หมอตรวจดูแผลแล้วบอกว่าตะขาบกัด ไม่ใช่งู
และอุ้มลูกเสือคนนั้นไปใส่ยา ใคร ๆ ก็นิยมยกย่องวีระว่า
กล้าหาญและเสียสละสมกับที่เป็นนายหมู่ เมื่อเหตุการณ์
สงบลง ครูก็ให้แสดงต่อไป

แบบฝึก

๑. คำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรสูง และคำที่มี ห นำ จะผันด้วย ' '

ตัวอย่าง

ฝ่า	ฝ่า	ฝ่า
หน่อ	หน่อ	หน่อ
ฝึกฝน		
ขัน	ข้อ	แข่ง
ขี้	ผื่น	ผึ่ง
แผ่น	ส่วน	หม่อ
หน่อ	หมู่	แหล่ง

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย แม่กด (จ ตร ตุ ศ ษ สะกด ออกเสียงเหมือน ด สะกด)

รัด	เลือด	สุด
กิจ	มัจฉา	ปิศาจ

เมตร	บาตร	สาเหตุ
ทิศ	พินาศ	ประเทศ
พิเศษ	เศรษฐกิจ	โฆษณา

๓. คำที่ใช้เครื่องหมาย ๆ (ไม้ยมก อ่านว่า ไม้-ยะ-มก ออกเสียง ยะ กิ่งเสียง)

ตัวอย่าง

ต่าง ๆ อ่านว่า ต่าง-ต่าง

ฝึกอ่าน

ไกล ๆ	ใคร ๆ	ชิบ ๆ
แดง ๆ	ต่าง ๆ	ที่ ๆ
เพื่อน ๆ	เล็ก ๆ	หนา ๆ
หมู่ ๆ	ใหญ่ ๆ	ฮึ ๆ

๔. ฝึกอ่าน

สองส่วน	บ้านทั้ง	ปึงปลา
ฝ่ามือ	ถ้อย่าม	สามหมู่
แขกคับคั่ง	ฟังกติกา	หาคะแนน
แขนเป็นผืน	ยืนบนเนิน	เดินทางไกล
ได้ต้นสน	คนเป็นหมู่	ดูเครื่องหมาย
ช่วยตายหญ้า	ทาผิวหนัง	รังนกอินทรี

ที่กลางแจ้ง เริ่มแข่งขัน ผ้าพันคอ
 ขอเข็มทิศ คิดกิจกรรม ค่ายกย่อง
 สำรองไว้ ให้พิเศษ สาเหตุใหญ่

ลูกเสือสามัญนิยมไปตั้งค่ายพักค้างคืนที่ไกล ๆ
 หนามเกี่ยวข้อเท้าฉันจนเลือดออกชิบ ๆ
 พวกเราสะกดรอยไปทางทิศใต้
นายหมู่คัดเลือกให้ฉันเป็นผู้แสดงรอบกองไฟ

คำประพันธ์ในหนังสือเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑

๑. บทที่ ๓ บทกล่อม ของเก่า
๒. บทที่ ๕ จากเรื่องโสนน้อยเรือนงาม
๓. บทที่ ๘ จากเรื่องพระอภัยมณี ของสุนทรภู่
๔. บทที่ ๘ จากคำประพันธ์ของ รัชนี้ ศรีไพรวรรณ

ประมวลคำใหม่

บทที่ ๑ - ๑๐

กก	กันไม้ขึ้นอยู่ในที่ชุ่มแฉะ มีหลายชนิด ใช้สานเสื่อ
กติกา (กะ-ติ-กา)	ข้อคดลง ข้อบังคับ
กัม	โค้งตัวลง ให้ศีรษะต่ำลงมาข้างหน้า
กรวด	ก้อนหินเล็ก ๆ ใหญ่กว่าเม็ดทราย
กรอก	เทของลงในช่องแคบ ๆ
กระจาด	เครื่องใช้สานด้วยไม้ไผ่ รูปร่างเคียว ๆ ปาก กว้าง ก้นเล็กแคบ ใช้ใส่ของ แตกออกจากกันไปในที่ต่าง ๆ
กระจาย	รวกเร็ว ว่องไว
กระฉับกระฉง	ทำเสียงดังให้ตกใจ
กระโชก	ไม่อ่อน
กระด้าง	ระฆังเล็ก ๆ ใช้ทำเสียงสัญญาณ
กระดิ่ง	เคลื่อนที่ไปโดยเร็วเพราะกระทบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
กระเด็น	ภาชนะอย่างหนึ่งสำหรับใส่น้ำ
กระตัก	บ้านเล็ก ๆ ทำพอยู่ไค้
กระต้อม	ถึง จค
กระทั่ง	กระทบโดยแรง ใช้คู่กับคำ กระทบ
กระแทก	ภาชนะสาน ทึบ รูปกลม สูง ก้นเป็นสี่เหลี่ยม
กระบุง	ช้า ๆ ลงไป
กระหน่ำ	

กรุง	เมืองหลวง เมืองใหญ่ แต่ก่อนหมายถึงประเทศ ก็ได้
กรุณา (กะ-รุ-นา)	ความสงสาร เอาใจช่วยเหลือเมื่อเห็นคนอื่นมีความทุกข์
กล่อม	ขับ ร้อง เพื่อให้เพลิกเพลินหรือหลับ
กลางแจ้ง	นอกร่มไม้ชายคา
กลิ้ง	หมุนไปตามพื้น
กวัดขั่น	เอาจริงเอาจัง
กว้างขวาง	แผ่ออกไปมาก
ก่อไฟ	ทำให้ไฟติด
กะโผลกกะเผลก	เดินไม่ถนัดเพราะขาเจ็บ
กะพริบ	ปิดและเปิดหน้าตาโดยเร็ว
กะรุ่งกะริ่ง	ขาคออกเป็นขึ้นเล็กขึ้นน้อย
กั้ววล (กั้ว-วน)	ห่วยโย
กั้น	ขวางไว้
การค้า	การซื้อขาย
กำกั้ม	ดูแล ควบคุม
กำจัด	ขับไล่
กำซั้ม	สั่งให้แน่
กำนัน	ผู้ปกครองคนในตำบล
กิจการ (กิก-จะ-กาน)	การงานที่ทำ
กิจกรรม (กิก-จะ-กำ)	สิ่งที่ทำ
กิโลเมตร (กิ-โล-เมค)	ชื่อมาตราวัดเท่ากับพันเมตร อักษรย่อว่า กม.
กัญี (ก-คี)	ที่อยู่ของนักบวช
กุศล (ก-สน)	สิ่งที่ดี

เกล็ด

ส่วนที่ซ้อนกันเป็นแผ่น ๆ

เกลา

ทำให้เรียบ ไม่ขรุขระ

เกลี้ยง

ไม่มีคิโคอยู่ หมค

เกลือกกลั้ว

คลุก

เกลื่อนกลาด

มากมาย กระจาย

เกวียน

พาหนะชนิดหนึ่ง มีสองล้อ ใช้ควายหรือวัวลาก

เกษตร (กะ-เสก)

ที่กิน ทุ่ง นา ไร่

เกสร (เก-สอน)

ส่วนในของดอกไม้ เป็นเส้น ๆ

เก้อ

อาย

แก

คำไม่สุภาพ เรียกแทนตัวผู้อื่น

แก้ไข

ทำส่วนที่เสียให้ดียิ่งขึ้น

แกว่งไปแกว่งมา

ในที่นี้หมายความว่า ทำอะไรไม่สำเร็จ

โง่ง

โง้ง

โกรธ (โกรด)

ไม่พอใจ

โกลาหล (โก-ลา-หล)

ไม่สงบ

ใกล้เคียง

ทำให้ติดกัน

ขจัด (ชะ-จัก)

ขบไล่ ทำให้หมดไป

ขณะ (ชะ-หนะ)

ครู่ ครั่ง คราว

ขนาด (ชะ-หนาค)

ความใหญ่เล็กของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ขบวน (ชะ-บวน)

หมู่ พวก

ขย่ม (ชะ-หย่ม)

ก่น้ำหนักตัวลง ปล่อยขึ้น แล้วตกลงอีก

ทำอย่างนี้สลับกันไป

ขยับ (ชะ-หยับ)

เลื่อนไป

ขยาย (ชะ-หาย)	ทำให้กว้างใหญ่
ขยำ (ชะ-หย่า)	คลุก บีบซ้ำ ๆ
ขรุขระ	ไม่เรียบ
ขวบ	อายุที่ผ่านไปปีหนึ่ง ๆ
ขวกไขว่	สับสน
ขวาง	กีดกัน
ขว้าง	ปา
ขวาน	เครื่องมือทำด้วยเหล็ก มีคม มีก้าม ใช้ตัด ฟัน ถาก ฝ่าไม้
ขวิด	กิริยาของหมูหรือสัตว์ที่มีเขา ใช้เขาหรือ เขี้ยวทำร้าย ชน
ข้อเท้า	ส่วนที่ปลายขาและเท้าต่อกัน
ขะมักเขม้น (ชะ-มัก-ชะ-เม่น)	ตั้งใจทำ รีบทำ
ขัดใจ	ทำไม่ถูกใจ
ข้า	คำแทนตัวผู้พูด
ข้าทาส (ข้า-ทาค)	คนรับใช้
ข้าศึก	ผู้มารุกราน
ขี้ผึ้ง	รังผึ้งที่เอามาหลอม ใช้ทำสิ่งต่าง ๆ
เขต (เชก)	แดน
เข็มทิศ (เข็ม-ทิก)	ชื่อเครื่องชี้บอกทิศ มีเข็มเป็นแม่เหล็ก ชี้ไป ทางทิศเหนือเสมอ
เขย่า (ชะ-เหย่า)	ทำให้สั่น

เขี้ยว

แขก

แข่งขัน

ไข่ตุ๋น

คณะ (คะ-นะ)

กด

คดี (คะ-คิ)

กนงาน

กนแปลกหน้า

กบ

ครอบครอง

กรัน

กราด

กราว

กริ่ง

กลั๊ย

กลั๊ง

กล้า

กลัว

กวาน

ความคิดเห็น

ความจำ

ความประสงค์ (ความ-
ประ-สง)พันแหลมคมสี่ซี่ อยู่ข้างบนสองซี่ ข้างล่าง
สองซี่ ใช้นึกเนื้อและอาหาร

ผู้มาหา

สู้เพื่อเอาชนะกัน

อาหารทำด้วยไข่ สุกด้วยไอน้ำ

หมู่ พวก

ไม่ตรง

เรื่องที่ฟ้องกันตามกฎหมาย

คนรับจ้างทำงาน

คนที่ไม่รู้จัก

ไปมาหาสู่ รักใคร่กัน

ดูแล รักษา เป็นเจ้าของ

เมื่อ

เครื่องมือใช้ลากเศษหญ้า เป็นซี่ มีค้ำถือ

ครึ่ง หน

หนึ่งในสองส่วน

พ้นไป

ไม่มีสติ ไม่รู้สึกตัว

ผิวคำ

หยิบเอาไปอย่างรวดเร็ว

กิริยาที่เอามือหาสิ่งของ

สิ่งที่คิดได้

รู้จักโดยไม่ลืม

ความต้องการ ความอยากได้

คอก	ที่ขังสัตว์ เล้า
คอยท่า	รอ
คะนอง	ไม่สุภาพ
คะแนน	สิ่งที่ใช้ในการนับ
คัดค้าน	ค้าน พุคห้าม ไม่เห็นด้วย
คัดเลือก	เลือกเอาที่ดีไว้
คับคั่ง	มาก
ค้าง	ยังไม่จบ ยังไม่เสร็จ
ค้างคิน	อยู่คลอกคิน
กาน	ไม้สำหรับหาบสิ่งของต่าง ๆ
คาบ	เอาปากกับสิ่งของไว้
กาย	ปล่อยของให้หลุดออกจากปาก
ก่าย	ที่พัก
กำกลอน	ข้อความที่แย้งอย่างคล้องจองกัน
กิดอ่าน	ศึกษาทางแก้ไข
กึก	มากขึ้น แรงขึ้น
คุณค่า (คุณ-ค่า)	ราคา ประโยชน์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
กุ่ม	เคย สนิทสนม
กุ่ม	พอ
กูน (กูน)	นับเพิ่มขึ้นครั้งละเท่า ๆ กัน
กูหา	ถ้า ที่อยู่
เกรา	ชนที่ขึ้นคามแก้มและคาง
เกราะห้ (เกราะ)	สิ่งที่เกิดขึ้น อาจก็หรือร้ายก็ได้
เครื่องปั้นดินเผา	เครื่องใช้ที่ทำด้วยดิน แล้วนำมาเผาก่อนใช้
เครื่องมือ	สิ่งของสำหรับใช้ในการงาน

เครื่องหมาย	สิ่งที่ทำขึ้นเพื่อแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
เคียง	ใกล้กัน
แค่	เพียง ใกล้
แค่	ที่สำหรับนั่ง เป็นรูปสี่เหลี่ยม พื้นไม้เป็นซี่ ๆ
ฆ่า	ทำให้ตาย
เจียน	ก็ช่วยไม่เป็นการลงโทษ
โฆษณา (โคก-สะ-นา)	บอกให้รู้ทั่วกัน
งบประมาณ (งบ-ประ-มาน)	จำนวนเงินที่คงไว้ใช้จ่าย
โง่เง่า	ไม่ฉลาด
จอม	ยอด
จับจ่าย	ใช้จ่าย
จ่านรจา (จ่า-นัน-จา)	พุด
จิตใจ (จิก-ใจ)	ความรู้สึกทางใจ
เจตนา (เจก-ตะ-นา)	ความตั้งใจ ความมุ่งหมาย
เจรจา (เจ-ระ-จา)	พูดกัน
เจ้านาย	นาย เจ้าของ
เจ้าหญิง	เจ้านายผู้หญิง
เจ้าหน้าที่	ผู้มีหน้าที่
โจร (โจน)	ผู้ร้าย
ฉลอง (ฉะ-หลอง)	การทำบุญแสดงความยินดี
ฉวัดเฉวียน (ฉะ-หวัค- ฉะ-เหวียน)	วนเวียนไปโดยเร็ว
ฉะนั้น	อย่างนั้น
ฉาก	สิ่งที่ใช้กัน

เจียบ
 เจื่อน
 โฉน (ฉะ-โชน)
 ชุ่ม (ชะ-ฉุ่ม)
 ชะโงก
 ชัง
 ชั่วคราว
 ชั่วลูกชั่วหลาน
 ชาวเมือง
 ชาวสวน
 ชำนาญ (ชา-น่าน)
 ชี

ชุน
 ชุมชุมรอบกองไฟ
 ชุ่มฉ่ำ
 เชิงเขา
 เชื้อถ่อ
 เชื้อม
 โชก
 โชก (โชก)
 ชักไข่
 ชับซ้อน
 ชิบ
 ชืด

มาก นัก
 หั้น
 อย่างไม่ ทำไม
 เป็นสี่เขียวทั่วไปหมก
 ยื่นหน้าออกไปดู
 ไม่ชอบ เกลียก
 ไม่นาน
 คลอกถึงลูกถึงหลาน
 คนที่อยู่ในเมือง
 คนที่มีอาชีพทางทำสวน
 รู้ ว่องไว รวดเร็ว
 นักบวช ชีปะขาว คือนักบวชนุ่งขาว
 ชีเปลือย คือนักบวชไม่นุ่งผ้า
 ปะรอยผ้าให้เป็นเนื้อเดียวกัน
 กิจกรรมรอบกองไฟ
 เปียก สดชื่น
 คินเขา
 นับถ่อ
 ทำให้มีรสหวาน
 เปียกมาก
 สิ่งที่เกิดขึ้นอาจคิดหรือร้ายก็ได้
 ถามอย่างละเยียด
 ทับกันเป็นชั้น ๆ
 เลือกที่ออกน้อย ๆ
 ไม่แจ่มใส

ชิดเชียว

ชุบชิด

เซ

ญี่ปุ่น

ฐานะ

ด่วน

ดาบส (คา-บค)

ดาบ

ดำรง

เดช (เอก)

เดรัจฉาน (เอ-รัก-ฉาน)

เดินทางไกล

โดย

ตกกล้า

ต้นสน

ต้นสัก

ต้นหว้า

ตกลง (ทะ-หลก)

ต่อว่า

ตะโกน

ตั้งแต่

ตัดสิน

ไม่สกลขึ้น

ผอม และไม่สกลขึ้น

เยี่ยง ไม่ตรง

ชื่อประเทศหนึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก

เจียงเหนือของไทย

ความเป็นอยู่

เร็ว

นักบวชพวกหนึ่ง

ศักดิ์

รักษา ทำให้มีอยู่

ความสามารถ การบังคับ กำลัง

สัตว์

เดินไปตามทางที่กำหนดอย่างถูกต้อง

ภัย

หวาน

ชื่อต้นไม้ยืนต้นชนิดหนึ่งมีใบเป็นฝอย

ชื่อไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง เนื้อไม้แข็ง กงทน

ใช้สร้างบ้านเรือนและทำเครื่องใช้

ต้นไม้ใหญ่ชนิดหนึ่ง ผลเล็ก ๆ เมื่อสุกมี

สีม่วงแก่

คนที่ทำอะไรชวนให้น่าหัวเราะ

พูกักกันกับคนที่ทำให้ไม่พอใจ

เรียกกัน ๆ

แรก

มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ติดตาม	ไปช่วยใกล้ ๆ
ตื่นเต้น	หัวใจเต้นแรงเมื่อมีความรู้สึกอย่างไร
	อย่างหนึ่งมากกว่าปกติ
ตุ้ม	เมื่อก็ตื่นตามผิวหนัง
เต็น	กระโดดไปมา
เตะ	เหวี่ยงไปช่วยเท้า
เตียน	ไม่รก
ไต่ถาม	สอบถาม
ถนัด (ถะ-หนัก)	ถูก ตรง
ถลก (ถะ-หลก)	เปิดขึ้น
ถลอก (ถะ-หลอก)	ผิวหนังเปิดออกไปเล็กน้อย
ถอนใจ	หายใจแรงและนาน เมื่อเวลาไม่สบายใจ
ถัดมา	ต่อมา
ถาวร (ถา-วอน)	คงทน
ถึ	คิด ๆ กัน
เถาวัลย์ (เถา-วัน)	พืชที่มีลำต้นเลื้อยพัน
เถิด	เถอะ
เถื่อน	ป่า
แถบ	ก้าน
ไถล (ถะ-ไหล)	ไม่ตรง ไถไป
ทบทวน	กลับมาอีก
ทยอย (ทะ-ทยอย)	คิด ๆ กันไป
ทรงเครื่อง (ซง-เครื่อง)	แต่งตัว

ทอ	ฉาย ส่องแสงออกไป
ท้อแท้	หมกกำลังใจ ไม่อยากทำอะไร
ท้องฟ้า	ฟ้า
ทะเล	ท้องน้ำที่กว้างใหญ่
ทันใด	เดี๋ยวนั้น
ทันที	ในครุ่นนั้นเอง ในขณะนั้นเอง
ทาบ	คิดว่าจะเป็นเช่นนั้นเช่นนั้น
ท่ามาหากิน	ทำงานเลี้ยงชีวิต
ทิสใต้ (ทิก-ไค)	ทางใต้ ค้านใต้
ที่ดิน	แผ่นดิน
ที่หมาย	บริเวณหรือจุดที่กำหนดไว้
ทुरนทุราย	คืนไปมา
ทูล (ทูน)	บอก กล่าว
แท้	จริง
แทน	เหมือนอย่าง
แทรก (แซก)	เบียด
ธรรมชาติ (ท่า-มะ-ชาค)	สิ่งที่เกิดขึ้นเอง
ธุระ	การงาน
นกกาเหว่า	นกชนิดหนึ่ง คัวคำ เล็กกว่ากา บางทีเรียก นกคุเหว่า
นกเขา	นกชนิดหนึ่งชอบขันคู้ เสียงไพเราะ
นกอินทรี (นก-อิน-ชี)	นกตัวใหญ่ เป็นพวกนกที่กินเนื้อ
นบนาบ	นับถือ ย่อนน้อม
นวลฉวี (นวน-ฉะ-หวิ)	ผิวงาม
นอง	มีมาก มากมาย

น้อย	ไม่มาก
นั้ดดา	หลานของปู่ หลานของตา
น้ำเกลียด	ไม่น่าดู
นาก	สัตว์สี่เท้าชนิดหนึ่ง ชอบหาปลากินในน้ำ
นาค (นาก)	งูตัวใหญ่ในนิทาน
นางเอก	ผู้หญิงที่เป็นตัวสำคัญของเรื่อง
นายหมู่	หัวหน้าหมู่
น้ำใจ	จิตใจอันแท้จริง
น้ำปลา	น้ำสำหรับใช้ผสมอาหารให้เค็ม ทำจากปลา และสัตว์น้ำบางชนิด
นิยม	ชอบ
นิล (นิน)	สีดำ
นิสัย	การปฏิบัติตนจนเคยชิน
เนิน	ที่สูง
เนื้อเย็น	ตัวเย็น ในที่นี้หมายถึงลูกรัก
แน่นนอน	จริงที่เกี่ยว
บ่น	พูดซ้ำ ๆ อย่างไม่พอใจ
บรรดา (บัน-คา)	ทั้งหมด
บรรยาย (บัน-ยาย)	ชี้แจง
บริจาค (บอ-ริ-จาก)	ให้ แจก
บริเวณ (บอ-ริ-เวน)	เนื้อที่รอบ ๆ
บัว	คายน้ำหรือของเหลวออกจากปาก
บังอาจ (บัง-อาค)	ไม่เกรงกลัว
บัตร (บัค)	แผ่น

บางส่วน	ส่วนใดส่วนหนึ่ง
บาตร (บาค)	ภาชนะของพระสำหรับรับอาหาร
บาป (บาบ)	ความชั่วร้าย
บ่ายเบี่ยง	ตะวันปาย หลีกหนี
บิดเบี้ยว	ไม่ตรง
บีบ	กดทั้งสองข้าง หรือโคยรอบ
เบ้	ไม่ตรง
เบ็ด	เครื่องมือสำหรับตกปลาหรือกุ้ง
เบียด	ซิก คิก
โบก	แกว่งไปมา
โบราณ (โบ-ราน)	เก่าแก่ ครั้งก่อน
ไ้	พูดไม่ได้
ปกครอง	คุ้มครอง รักษา ดูแล ควบคุม
ปฏิเสธ (ปะ-คี-เสก)	ไม่ยอมรับ
ปลด	พูดไม่จริง พูดเท็จ
ปรกติ (ปรก-กะ-ติ)	เป็นประจำ เสมอ (ใช้ปรกติ ก็ไ้)
ปรอท (ปะ-หฺรอก)	ของเหลวชนิดหนึ่ง เมื่อถูกความร้อนจะ ระเหยเร็วมาก
ประกาศ (ประ-กาค)	บอกให้รู้ทั่วกัน
ประจบ	พูดหรือทำเพื่อให้คนชอบ
ประจักษ์ (ประ-จัก)	ถูกต้อง
ประดิษฐ์ (ประ-คิก)	ทำขึ้น สร้างขึ้น
ประแป้ง	ละเลงแป้งบนฝ่ามือและทบเบา ๆ ตรงที่ ต้องการ
ประพฤติ (ประ-พริค)	การปฏิบัติตน

ประเภท (ประ-เพศ)	ชนิด
ประมาณ (ประ-มาน)	กำหนดไว้อย่างคร่าว ๆ
ประสา	ความเป็นไป
ประหยัด	ระมัดระวัง
ประหลาด	แปลก ผิดปรกติ
ปรับปรุง	แก้ไขให้ดีขึ้น
ปรากฏ (ปรา-กค)	เห็นได้ชัด
ปราชญ์ (ปราศ)	ผู้มีความรู้
ปราด	ไปโดยเร็ว
ปราบปราม	ทำให้หมดไป
ปรารถนา (ปราศ-ละ- หนา)	อยากได้ ต้องการ
ปริक्षा	ขอความเห็น
ปล่อง	ช่องทะลุ
ปลอบ	พูดให้สบายใจ
ปลอม	ไม่แท้ ทำเทียม
ปล้ำ	ใช้แขนกอดเพื่อจะจับให้ได้
ปลุก	ทำให้ตื่น
ปะ	ปิดช่องที่ขาดให้ดีขึ้น
ปัจจุบัน (ปัก-จุ-บัน)	เวลานี้
ปัญหา (ปัน-หา)	คำถาม ข้อสงสัย
ปาน	เท่า เพียง ผิดที่เป็นสีแดง หรือสีดำ เป็นแห่ง ๆ ตามร่างกาย
ปานใด	เท่าใด
ปานนี้	เวลานี้

ปิ้ง

เอาของวางบนไฟเพื่อให้สุก

ปีศาจ (ปี-ศาจ)

ผี ปีศาจ ก็เรียก

เป็นบาปเป็นกรรม

เป็นความชั่ว

เป็นอันขาด

จริงทีเดียว

เปลี่ยน

ไม่มีคน

แปล

ให้ความหมาย

แปลง

เปลี่ยนรูป

ผจญ (ผะ-จญ)

สู้รบ ต่อสู้

ผสม (ผะ-สม)

รวมกัน ปน

ผ่อนผัน

ยอมให้

ผอมแห้ง

ไม่อ้วน ร่างกายมีเนื้อน้อย

ผ้าพันคอ

ผ้าที่ผูกไว้ที่คอ

ผิวหนัง

ส่วนนอกสุดของร่างกายที่หุ้มเนื้ออยู่

สิ้น

ผิวหนังที่งูขึ้นขึ้นมาเมื่อถูกสิ่งที่เป็นพิษซึ่งทำ
ให้คัน

เล่น

กระโดด

ผลอ

ไม่ระวังตัว

เผชิญ (ผะ-เอน)

เกิดขึ้นโดยไม่รู้มาก่อน

เสียแต่

ให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

โผล่

สูงขึ้นมา ยื่นออกมาให้เห็น

ฝรั่ง (ผะ-หรั่ง)

ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลใช้รับประทานได้

สีกาไฟ

เอาใจใส่

ฝ่า

ทนสู้

ฝีมือ

งานที่ทำด้วยมือ ความสามารถในการใช้มือ

ผิดเคือง	มีเงินไม่ค่อยพอใช้
ฝูง	พวก หมู่
ไฝฝั้น	คึกคักหวังอยู่เสมอ
พญา (พะ-ยา)	ผู้เป็นหัวหน้า
พ้น	ผ่าน รอค หลุดไป
พนม (พะ-นม)	ประนมมือ
พนักงาน (พะ-นัก-งาน)	เจ้าหน้าที่
พชัก (พะ-ชัก)	ก้มหน้าโดยเร็ว เพื่อแสดงว่ารู้
พยาริ (พะ-ยา-ค)	ท้าวเชื้อโรคมีหลายชนิด อยู่ในร่างกายคน และสัตว์
พยุง (พะ-ยุง)	ช่วยไว้ไม่ให้ล้ม
พรวก (พัก)	พวก หมู่
พระชนม์ (พระ-ชน)	อายุ
พระทัย	ใจ
พระราชธิดา (พระ-ราก- ชะ-ที-คา)	ลูกสาว
พระราชบิดา (พระ-ราก- ชะ-บี-คา)	พ่อ
พระราชมารดา (พระ-ราก- ชะ-มาน-คา)	แม่
พระเอก	ผู้ชายที่เป็นตัวสำคัญของเรื่อง
พระราชโอรส (พระ-ราก- ชะ-โอ-รค)	ลูกชาย
พรวน	คนที่หาเงินด้วยการจับสัตว์ป่า
พลเมือง (พน-ละ-เมือง)	ชาวเมือง

พลอย

เป็นตามไปค้ำ

พลง

ทำพร้อมกัน

พลาสติก (พลาสติก-สะ-ติก)

ของชนิดหนึ่งที่สามารถทำให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ
ได้ โดยใช้ความร้อน

พวง

เป็นกลุ่ม

พอดี

เหมาะ

พ่อคุณ (พ่อ-คุณ)

เป็นคำพูดเพื่อเอาใจ ในที่นี้หมายถึงลูกรัก

พักแรม

อยู่ค้างเพียงระยะหนึ่ง

พัน

วงโคจรรอบ

พาณิชย์ (พา-นิค)

การค้าขาย

พายุ

ลมที่พัดแรง ๆ

พาหนะ (พา-หะ-นะ)

สิ่งที่ใช้พาไปยังที่ต่าง ๆ

พิจารณา (พิ-จา-ระ-นา)

คิด

พินาศ (พิ-นาค)

ความฉิบหาย

พิบัติ (พิ-บัค)

ความเสียหาย

พิเศษ (พิ-เศก)

แปลกกว่าธรรมดา

พึง

เวลาที่ผ่านไปไม่นาน

พืชผล (พืช-ผล)

สิ่งที่เกิดขึ้นจากการเพาะปลูก

พูน

เพิ่มขึ้น

เพชร (เพ็ค)

ชื่อแก้วที่แข็งที่สุด ใช้ทำเครื่องประดับ

เพลง

บิกไป ไม่ตรง เอียง

ไพเราะ

น่าฟัง

ฟาด

ตี

ฟัน

กลับมีชีวิตเหมือนเดิม

พึงเพื่อ

อยากได้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น

ฟุตบอล (ฟุค-บอน)	ลูกกลม ๆ ที่ใช้เตะเป็นกีฬาแข่งขัน
ฟุ่มเฟือย	ใช้จ่ายเกินควร
ภรรยา (พัน-ระ-ยา หรือ พัน-ยา)	ผู้หญิงที่อยู่กินกับผู้ชาย
ภัย	สิ่งที่น่ากลัว อันตราย
ภาระ (พา-ชะ-นะ)	เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ
ภาระ	หน้าที่ที่ต้องทำ
ภิญโญ (พิน-โย)	มากขึ้นไปอีก
ภูบาล (พู-บาน)	พระเจ้าแผ่นดิน
ภูตผี (พูค-ผี)	ผี
มรดก (มอ-ระ-คก)	สิ่งของเงินทองของคนตายที่มอบให้
มรรยาท (มัน-ยาก)	กิริยาท่าทาง
มอบ	ให้
มะกอก	ต้นไม้พวกหนึ่ง มีหลายชนิด
มะปราง	ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลเมื่อสุกมีสีเหลืองอมแดง
	มีรสเปรี้ยวและหวาน
มะขม	ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลมีรสเปรี้ยว
มักจะ	บ่อย ๆ
มัจฉา (มัจ-ฉา)	ปลา
มันเหมาะ	แน่นอน
มัน	สิ่งที่ใช้บัง
มิ	ไม่
มิ่ง	สิ่งที่ดี
มิตร (มิก)	เพื่อน

๑๐๒

เมืงมะกัล

เมตร (เมก)

เมื่อกี้

เมืงหลวง

แม่เหล็ก

แม่น้ยา

ไม้เท้า

ไม้พลอง

ไม้โสน (ไม้-สะ-โหน)

ไมตรี

ขกย่อง

ข้อม

ยาเสพติด (ยา-เสบ-ติก)

ข้าง

ข่าน

ยินดี

ยิบ

ยึด

ยืนยง

ยู่ยี่

เยอะ

โย

เมล็ดของต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีสีแสดและแข็ง
ความยาวเท่ากับ 100 เซนติเมตร หรือ 2 คอก
เวลาที่ผ่านไปไม่นาน

จังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของที่ทำการรัฐบาล

แร่ชนิดหนึ่ง ถูกเหล็กได้

จำได้อย่างถูกต้อง

ไม้สำหรับถือยันตัว

ไม้กลมยาวที่ถูกเสื่อใช้

ต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบเล็ก ๆ ดอกสีเหลืองใช้
รับประทานได้

ความเป็นเพื่อน ห่วงก็ต่อกัน

พูดแต่สิ่งที่ดี

ชุบด้วยสี

สิ่งที่เป็นพิษแต่ทำให้คนต้องการบ่อย ๆ

เอาของวางบนไฟเพื่อให้สุกทั่ว

เครื่องใช้สำหรับใส่ของ ทำด้วยผ้ามีหูสำหรับ
สะพาย

จิตใจ ชอบใจ

ละเอียก

จับ ถือเอาไว้

คงอยู่นาน

ยิบ ไม่เรียบ

มากมาย

สิ่งที่เป็นเส้นเล็ก ๆ บาง ๆ

รถจักรยาน (รถ-จัก- กระ-ยาน)	รถถีบที่มีสองล้อ
ร่วง	หล่น หลุด
รวดเร็ว	เร็วไว
รอน	แยกออกไป แยกออกจากกัน
รอบคอบ	ถี่ถ้วน
รื้อย	จำนวนที่นับสิบ สิบครั้งด้วยกัน
ระยะ	ตอน ช่อ
ระหว่าง	ส่วนตรงกลาง
รังเกียจ (รัง-เกียจ)	เกลียด ไม่พอใจ
รัชกาล (รัก-ชะ-กาน)	ช่วงเวลาที่พระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่ง ๆ ครอง ราชสมบัติ
รัด	มัดให้แน่น
รับจ้าง	การทำงานเพื่อให้ได้เงินตอบแทน
รับรอง	ต้อนรับ
รำเริง	คึกใจมาก
รางวัล (รางวัล-วัน)	สิ่งของที่ให้เพราะทำความดี
ราชธานี (ราช-ชะ-ทา-ณี)	เมืองหลวง
รำเรียน	เรียนให้ดี
รำคาญ (รำ-กาน)	รบกวน เบื่อ
ริมฝีปาก	ขอบปาก
รุกราน	บุกเข้าไป
รุงรัง	ไม่เรียบร้อย
รูปร่าง (รูป-ร่าง)	ลักษณะภายนอกที่มองเห็น
เผลอ	เผลวไปไม่เป็นที่

เร่

เรียงราย

เรือ

เรื่อง

เรือน

โรงสี

โรงอาหาร

ฤกษ์ (เริก)

ฤทธิ (ริก)

ฤษี (รือ-สี)

ล้วงหน้า

ล้ง

ล้น

ลาน

ลำธาร (ล่า-ทาน)

ลักล้า

ลู

ลูกจ้าง

เลว

เล่ห์ (เล่)

เลี้ยวลด

เลียด

เลือนราง

โล่ง

โลก (โลบ)

ريب

อยู่ต่อกันไปไม่ขาดระยะ

ลือฮอน ๆ

สว่าง สุกใส

สิ่งที่ปลูกสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นที่อยู่

ที่สำหรับสีข้าว

สถานที่สำหรับรับประทานอาหาร

เวลาที่เหมาะสำหรับทำกิจการต่าง ๆ

ความมีอำนาจ

นักบวชที่อยู่ในป่า

ก่อนเวลาที่กำหนดไว้

ไม้ที่ถือเป็นรูปสี่เหลี่ยม ไซ้ใส่สิ่งของ

ก้ง

ที่ว่าง สนาม

ทางน้ำเล็ก ๆ ที่ไหลจากเขา

ลึกมาก

เอน เบี่ยง

คนที่รับจ้างทำงาน

ไม่คิ

หลอกให้เชื่อ

คบไปคบมา ไม่ตรง

น้ำสีแดง ๆ ที่อยู่ในร่างกาย

ไม่ชัก

ว่าง

อยากได้ไม่รู้จักพอ

ว่องไว	เร็ว
วัง	ที่อยู่ของเจ้านาย ส่วนของแม่น้ำตรงที่ลึก เป็นถ้ำ
วานขึ้น	วันก่อนวานนี้หนึ่งวัน
วิชาการ	สิ่งที่เกี่ยวกับความรู้
วิทยา (วิ-ทะ-ยา)	ความรู้
วิเศษ (วิ-เสก)	มีอำนาจ
วุ่นวาย	ไม่สงบ
เวียงชัย	เมือง
เวียน	หมุน
แหว่	ไถ่ยื่นค่อย ๆ
ไวใจ	เชื่อใจ
เศรษฐี (เสก-ถี)	คนมั่งมี
สง่า (สะ-หง่า)	น่าเคารพนับถือ
สดใส	ไม่ขุ่นมัว
สติ (สะ-คี)	รู้ลึกทั่ว
สถาน (สะ-ถาน)	ที่
สนับสนุน (สะ-หนับ- สะ-หนุน)	ช่วยเหลือ
สนิทสนม (สะ-หนิก- สะ-หนม)	ชอบพอ
ส้มโอ	ผลไม้ชนิดหนึ่ง มีรสเปรี้ยวและหวาน
สมบูรณ์ (สม-บุญ)	เต็ม มาก
สมอ (สะ-หมอ)	ของหนักที่ลำนไช้หรือเรือก่อกับเรือ ใ้ทั้ง ในน้ำเพื่อให้เรือจอก่อกับที่

สมุน (สะ-หมุน)	คนที่อยู่ในบังคับ คนรับใช้
สมัคร (สะ-หมัก)	เต็มใจ พอใจ
สมอง (สะ-หมอง)	ส่วนที่อยู่ในศรัทธา เป็นที่รวมประสาท ทำ ให้เกิดความรู้สึก
สมัย (สะ-หมัย)	เวลา คราว
สโมสร (สะ-โม-สอน)	ร่วมชุมนุมกัน
สงน้ำ (สง-น้ำ)	อาบน้ำ
สรรเสริญ (สัน-เสน)	พுகชม
สร้อย (ส้อย)	เครื่องประดับที่ทำเป็นสายยาว ๆ
ระดม (สะ-ดม)	ล้างผล ทำความสะอาดผล
สรุป (สะ-หรูป)	รวมความ เอาแต่สิ่งที่สำคัญ
สลด (สะ-หลด)	ไม่สดชื่น เศร้า
สลับ (สะ-หลับ)	กันไว้เรียงต่อ ๆ กันไป
สวมรอย	ทำตัวแทนคนอื่น โดยให้เข้าใจว่าเป็นตัวจริง
สวรรค์ (สะ-หวัน)	เมืองฟ้า
สหกรณ์ (สะ-หะ-กอน)	งานที่ร่วมกันทำ แล้วแบ่งกำไรเท่า ๆ กัน
สะกดรอย	ตามโดยไม่ให้รู้ตัว
สะบัด	ทำให้หลุด
สะพาย	แขวนไว้ที่ป่า
สะไ้	เมียของญาติพี่น้อง
สังกะสี	แรชชนิดหนึ่งใช้ทำเครื่องใช้
สังเกต (สัง-เกศ)	ดูอย่างถี่ถ้วน
สัญญา (สัน-ยา)	ตกลงกัน
สันฐาน (สัน-ถาน)	ลักษณะ

สัน	มีอาการไม่ปกติ ไม่คงที่
सान	ใช้คอกหรือวางสลับกันไปมา เพื่อทำเครื่องใช้
สามัญ (สา-มัน)	ปกติ โดยทั่ว ๆ ไป
สาเหตุ (สา-เหต)	สิ่งที่ทำให้เกิดเรื่องนั้น ๆ ขึ้น
สาแทรก	เครื่องใช้ทำด้วยหวายใช้ใส่สิ่งของ
สำรอง	เตรียมไว้ ในที่นี้หมายถึง ผู้เตรียมสำหรับ
	เป็นลูกเสือสามัญต่อไป
สำราญ (สา-ราน)	สบายกายสบายใจ
สำลี	ปุยที่ไต่จากฝ้าย
สำเนียง	ไคยีน ฟัง
สัคราน	สิน้าเงิน
สุดฝีมือ	ทำอย่างเต็มที่
สุจริต (สุก-จะ-หริก)	ประพฤติตนถูกต้อง
สุริยา	ดวงอาทิตย์
สูตร (สุก)	กฎ
แสงยม (สะ-เหงยม)	เรียบร้อย
เสริม (เลิม)	เพิ่ม เติม
เสียดละ (เสียด-สะ-หละ)	ยอมให้
เสื่อม	ไม่เจริญ เถลถล ไม่ดี
แสม (สะ-แหม)	สิงชนิดหนึ่ง
หงอน	เนื้อที่งอกอยู่บนหัวไก่หรือนกบางชนิด
หญ้าคา	พืชที่ขึ้นเป็นกอคามพันกัน ใบยาวและคม
ทวน	คนที่ขึ้นเหนือริมฝีปากบน
ท่อนไม้	ท่อนอ่อนของไม้

หนอง

หน้ามุข (หน้า-มุข)

หน้าเสี้ย

หนาม

หมาป่า

หมู

หยวกกล้วย

หลงไหล

หล่น

หลบ

หลอกลวง

หลักฐาน (หลัก-ถาน)

หลักแหล่ง

หอบ

หันเหียน

หัน

หากิน

หาเรื่อง

หาบ

หายตัว

เหงา

เหงื่อ

เหลวไหล

แอ่งน้ำที่อยู่ตามป่าและทุ่ง

ส่วนของบ้านที่ยื่นออกมาข้างหน้า

หน้าสลกเพราะใจไม่คื

ส่วนแหลม ๆ ที่งอกออกจากกิ่งไม้

หมาพวกหนึ่ง หากินเป็นฝูง คุร่าย

พวก กลุ่ม

ลำคันทองกล้วย

ไม่รู้สึกรัก

ตกลงมา

ไม่ให้ถูกตัว

ทำให้เข้าใจผิด

สิ่งที่บอกให้รู้ว่าเป็นเช่นนั้นจริง ๆ

ที่อยู่ประจำ

จำนวนสิ่งของที่แขนทั้งสองสามารถรวบไว้ได้

หมุนไปหมุนมา

เอาของวางบนที่รองรับ แล้วคักให้เป็นชั้น

เล็ก ๆ

หาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง

ทำให้เกิดเรื่อง

เอาของไว้ที่ปลายคานทั้งสองข้าง ใช้ป่าแบก

คานตรงกลาง

ไม่เห็นตัว

ขาดเพื่อน ต้องอยู่คนเดียว

น้ำที่ซึมออกมาตามผิวหนัง

ไม่ไ้เรื่อง

เหยียด	ทำสิ่งทิ้งอยู่ให้ตรง
เหลือบ	ชำเลื่องคู่
เหวี่ยง	ทำให้ออกไปจากตัว
แหงน	เงยหน้าขึ้น
โหร (โหน)	ผู้ที่ทายเหตุการณ์ล่วงหน้า
อรุณ (อะ-หฺรฺน)	ชื่อไม่เลื่อยชนิดหนึ่ง มีผลเป็นพวง
	ใช้รับประทานได้
อดอยาก (อก-หยาก)	ไม่มีจะกิน
อนุญาต (อะ-นฺ-ยาค)	ยอมให้
อบรม	สั่งสอน
อพยพ (อบ-พะ-ยบ)	ย้ายที่อยู่
อภิเษก (อะ-พิ-เสก)	แต่งงาน
อ้วนท้วน	อ้วนมาก
อวบ	มีเนื้อมากกว่าปรกติ
อักษร (อัก-สอน)	ตัวหนังสือ
อรรถาธิบาย (อัก-ทะ-ยา-สัย)	นิสัยใจคอ
อาการ (อา-กาน)	รู้สึก
อาฆาต (อา-ภาค)	ผูกใจเจ็บและอยากทำร้ายตอบแทน
อาย	ขายหน้า
อ้าย	คำเรียกผู้ชายในภาษาท้องถิ่น
อาลัย	ห่วงใย
อาสา	ทำด้วยความเต็มใจ
อึก	นกชนิดหนึ่ง ขนสีเทา ร้องกา ๆ
อึ้ง	เสียงก้อง
อุดม	มากมาย

เอกราช (เอก-กะ-ราก)	ไม่ขึ้นกับผู้อื่น
เอกชนก (เอก-ชะ-เหนก)	นั่งหรือนอนในท่าเอนสบาย ๆ
เอ็ง	คำแทนชื่อผู้ที่พูดด้วย (ไม่สุภาพ)
เอน	ไม่ตรง
เอ็นดู	รักใคร่
เอะอะ	เสียงก้าง
เอาอย่าง	ทำตามอย่าง
เอ๋อ	ยื่นมือหยิบของที่อยู่ไกล ๆ
แอบ	ซ่อน
โอกาส (โอ-กาค)	เวลาที่เหมาะ
ฮือ	เคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว
ฮอกฮาก	เสียงไม่น่าฟัง

เหนือ
เหนือไทย

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาเห็นควรให้มีการจัดทำสื่อการเรียน
วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ อีกทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัยและความเจริญ
ก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงได้แต่งตั้งคณะปฏิบัติงานวางแผนการสอนและสื่อการเรียน
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ขึ้น ดังมีรายชื่อนามต่อไปนี้

๑. นางรัชณี ศรีไพรวรรณ

ประธานคณะปฏิบัติงาน

๒. นายสุเจตน์ อังคะสุวรรณิชย์

๓. นายบุญเสริม ฤทธาภิรมย์

๔. นางเคื่อนใจ แก้วโอภาส

๕. นายสมาน บุญดั้น

๖. นางสาวเข็มทอง คันธพนิต

๗. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์

๘. นางสาวนิตยา อรุณสุโรจน์

๘. นางรพีพันธุ์ นาทวรทัต

๑๐. นางสาวจินตนา ไบกาซุ่ย

๑๑. นายสมพงษ์ พลະสุรย์

๑๒. นางสาวพูนศรี อัมประไพ

๑๓. นางสุชาดา วัชรุณี

เลขานุการคณะปฏิบัติงาน

๑๔. นางสาววันเพ็ญ พงษ์จินดา

ผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

คณะปฏิบัติงานดังกล่าวมีคณะที่ปรึกษาประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิดังรายนาม
ต่อไปนี้

๑. นายสมาน แสงมณี

๒. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ

๓. นางสาวพัฒน์ ภาสบุตร

๔. นางสาววรรณิ์ สุนทรเวช

๕. นางฉวีวรรณ จึงเจริญ

๖. นางกิตยวดี บุญซื่อ

๗. นางวัลลีย์ ปราสาททองโอสธ

๘. นายสวัสดิ์ จงกล

คณะปฏิบัติงานได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑
ขึ้น เพื่อให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มทักษะ ภาษาไทย ได้
เรียบเรียงเนื้อหาเพื่อให้อ่านด้วยความสนุกเพลิดเพลิน และได้จัดทำภาพประกอบ
ให้เหมาะสมกับข้อความด้วย

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน
การสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือการจัดทำไว้
ณ โอกาสนี้

กรมวิชาการ

เมษายน ๒๕๒๒

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๑ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๒๒

๐-๙๙

(นายสมาน แสงมลิ)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือ
เล่ม ๑

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาฯ กรุงเทพฯ
นายสมาน แสงมลิ รัฐมนตรีช่วยว่าการ

๑๔๐๐๔๑๕ (๑)